

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра економіки, організації та управління підприємствами

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до випускної кваліфікаційної роботи

на тему: Фінансова безпека підприємства та обґрунтування пропозицій
щодо її підвищення

Виконала студентка 4 курсу,
групи: ЗПТБ-20
спеціальності 076 «Підприємництво
торгівля та біржова діяльність»
Сіренко Анастасія Євгенівна

Керівник: Астаф'єва К. О.
Рецензент: Короленко О.Б.

Кривий Ріг
2024 р.

КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра економіки, організації та управління підприємствами
Ступінь вищої освіти бакалавр
Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Зав. кафедри ЕОУП,
доц. _____
« ____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на випускню кваліфікаційну роботу студенту
Сіренко Анастасії Євгенівни

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи: Фінансова безпека підприємства та обґрунтування пропозицій щодо її підвищення

Керівник теми: Астаф'єва Катерина Олександрівна, к.е.н., доцент

Затверджені наказом по університету від «02» квітня 2024 №244с

2. Строк подання студентом роботи: 31.06.2024

3. Вихідні дані до роботи: інформаційною базою для написання роботи є офіційна фінансова звітність підприємства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» та внутрішня документації.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): робота присвячена аналізу сучасних підходам оцінювання ефективності використання оборотних активів виробничого підприємства; обґрунтуванню пропозицій щодо підвищення ефективності їх використання на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

5. Перелік графічного матеріалу: зовнішні та внутрішні загрози фінансовій безпеці підприємства; сутнісні характеристики фінансової безпеки графіки та гістограми, що відображають рівень фінансової безпеки та ймовірність банкрутства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ».

6. Консультанти розділів роботи:

Розділи	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	<u>Астаф'єва К. О.</u>		
Розділ 2	<u>Астаф'єва К. О.</u>		
Розділ 3	<u>Астаф'єва К. О.</u>		
Нормоконтроль	<u>Поліщук І. Г.</u>		

7. Дата видачі завдання : 05.04.2024

Календарний план виконання роботи

№	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітки
1	Співбесіда зі студентом за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	05.04.2024	виконано
2	Збір матеріалів до випускної роботи	15.04.2024	виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань випускної кваліфікаційної роботи	18.04.2024	виконано
4	Підготовка I розділу випускної кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	23.04.2024	виконано
5	Підготовка II розділу випускної кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	14.05.2024	виконано
6	Підготовка III розділу випускної кваліфікаційної роботи та подання його керівникові	20.05.2024	виконано
7	Перевірка робіт на наявність академічного плагіату	22.05.2024	успішно
8	Підготовка вступної частини	28.05.2024	виконано
9	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	31.06.2024	виконано
10	Отримання відгуку керівника та рецензії	07.06.2024	виконано
11	Попередній захист роботи	10.06.2024	виконано
12	Захист роботи ВЕК		

Здобувач _____ А. Є. Сіренко
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ К. О. Астаф'єва
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

на випускню кваліфікаційну роботу за темою «Фінансова безпека підприємства та обґрунтування пропозицій щодо її підвищення»

Випускна кваліфікаційна робота: 86 с., 25 табл., 19 рис., 28 формул, 29 джерел, 2 додатки.

Об'єкт дослідження: фінансова безпека

Мета роботи: розробка методичних та практичних рекомендацій для підвищення рівня фінансової безпеки

Предмет дослідження:– теоретичні, методичні та практичні аспекти оцінювання фінансової безпеки

Методи дослідження: системний аналіз та узагальнення, статистичний, аналітичний, графічний та факторного аналізу.

У випускній кваліфікаційній роботі проведено аналіз сучасної літератури з питання оцінювання фінансової безпеки. Встановлено, що при оцінюванні фінансової безпеки доцільно: по-перше, розробити перелік коефіцієнтів, що характеризуватимуть фінансову безпеку; по-друге, визначити їх порогові значення та розраховувати відхилення від них; по-третє, необхідно проводити діагностику банкрутства.

Розрахунку було виконано на прикладі ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ», за 2020-2022 рр. Встановлено, що протягом аналізованого періоду підприємства було збитковим, що мало негативне відображення у обсязі власного капіталу. Виконано розрахунок відхилення за групами коефіцієнтів. Проведено діагностику банкрутства за методикою О. Терещенко. Встановлено, що на аналізованому підприємстві існує велика залежність від позикових ресурсів (довгострокових та поточних). Запропоновано заходи, щодо зниження заборгованості; довгострокового кредиту в національній валюті в АТ «Укрексімбанк» на 25%, довгострокових відсотків за кредит АТ «Укрексімбанк» на 3% за умови виплати тіла кредиту; кредиторської довгострокова заборгованість за товарні знаки на 16,6% за умови перегляду договорів та повернення до рівня боргу 2021 р.; кредиторської довгострокова заборгованість по дивідендах у сумі 14286 тис. грн, тобто скоротити заборгованість за рахунок проведення зборів ради директорів та укладання мирової угоди про списання боргу. Також змінити структуру каналів збуту на користь експорту продукції. Досвід експортної діяльності у ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» є, тому запропоновано збільшити частину продукції, що реалізовано на експорт до 35%. Запропоновані заходи дозволять знизити відхилення від порогових значень та знизити ймовірність банкрутства.

В роботі при розрахунках використано програмний продукт Microsoft Office Excel.

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЙМОВІРНІСТЬ БАНКРУТСТВА, АНАЛІЗ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМТВА	8
1.1. Сутність фінансової безпеки підприємства як економічної категорії.....	8
1.2. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки на вітчизняних підприємствах	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПАТ «ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «КОНТІ»	27
2.1. Аналіз техніко-економічних показників ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ».....	27
2.2. Характеристика фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр.....	38
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА УНИКНЕННЯ БАНКРУТСТВА ПАТ «ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «КОНТІ».....	49
3.1. Характеристика резервів підвищення рівня фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ».....	49
3.2. Розробка заходів, щодо підвищення фінансової безпеки та зниження ймовірності банкрутства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ».....	58
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	75
ДОДАТКИ.....	78
ДОДАТОК А.....	79

ВСТУП

На сьогоднішній день функціонування підприємств відбувається в умовах нестійкості, невизначеності та непередбаченості зовнішнього середовища. Процес формування фінансової безпеки є досить складним з огляду на значну кількість загроз зовнішнього і внутрішнього походження, що перешкоджають забезпеченню його стійкості, стабільності та ефективного розвитку. Кризове становище значної частини підприємств значною мірою зумовлено не лише недостатнім рівнем фінансової безпеки, але й соціально-економічним становищем у країні. У таких умовах важливого значення набуває формування фінансової безпеки для успішного функціонування й розвитку підприємств

Питанням стану фінансової безпеки підприємства присвячені дослідження зарубіжних науковців, таких як П. Абрансон, Р. Л. Акофф, І. Аннсофф, О. А. Грунін, Р. Інглехарт, В. Ф. Гапоненко, Р. А. Караллі, С. Кім, С. Шін, а також вітчизняних – О. В. Ареф'єва, І. А. Бланк, О. Л. Бурляй, Т. Г. Васильців, Л. І. Воротіна, В. М. Геєць, М. М. Єрмошенко, Г. В. Козаченко, Н. О. Лисенко, І. Г. Манцуров та ін.

Об'єкт дослідження: фінансова безпека. Мета роботи: розробка методичних та практичних рекомендацій для підвищення рівня фінансової безпеки. Предмет дослідження: теоретичні, методичні та практичні аспекти оцінювання фінансової безпеки.

Методи дослідження: системний аналіз та узагальнення, статистичний, аналітичний, графічний та факторного аналізу.

Завдання кваліфікації роботи пропонуємо виражені у :

розкритті сутність фінансової безпеки підприємства як економічної категорії;

окреслення методичних підходів до оцінювання рівня фінансової безпеки на вітчизняних підприємствах;

проведення аналізу техніко-економічних показників ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»;

надання характеристики фінансовій безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» за 2020-2022 рр;

надання характеристики резервів підвищення рівня фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»;

розробка заходів, щодо підвищення фінансової безпеки та зниження ймовірності банкрутства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ».

Оброблення даних здійснювалося з використанням сучасних комп'ютерних технологій. Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативні акти України, офіційні статистичні матеріали Державного комітету статистики, фінансова, статистична звітність, відкрита інформація щодо діяльності видобувних підприємств України.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМТСТВА

1.1. Сутність фінансової безпеки підприємства як економічної категорії

Як вже згадувалося, сучасна економічна ситуація характеризується поширенням дестабілізаційних економічних процесів та конфліктних ситуацій, які активно чинять вплив на діяльність суб'єктів господарювання. В економічній літературі відсутнє одностайне трактування дефініції “фінансова безпека підприємства”.

Так, на думку О. І. Барановського, фінансова безпека підприємства – це рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, достатніми для задоволення його потреб і виконання наявних зобов'язань, які характеризуються збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, здатністю відвернути зовнішню фінансову експансію, забезпечити фінансову стійкість (стабільність), ефективне функціонування та економічне зростання [3, с. 338].

І. А. Бланк стверджує, що фінансова безпека підприємства являє собою кількісно та якісно детермінований рівень фінансового стану підприємства, що забезпечує стабільну захищеність його пріоритетних збалансованих фінансових інтересів від ідентифікованих реальних та потенційних загроз внутрішнього та зовнішнього характеру, параметри якого визначаються на основі його фінансової філософії та створюють необхідні передумови фінансової підтримки його стійкого зростання в поточному та перспективному періодах [7, с. 784]. М. М. Єрмошенко та К. С. Горячева вважають, що стійкий фінансовий стан підприємства повинен характеризуватися: збалансованістю та якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, котрі використовуються

підприємством; стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз; здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію власних фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів; здатністю забезпечувати ефективний і сталий розвиток цієї фінансової системи [9, с. 232].

О. В. Ареф'єва та Т. Б. Кузенко визначають фінансову безпеку “як стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів, який виражається у найкращих значеннях фінансових показників прибутковості та рентабельності бізнесу, якості управління та використання основних та оборотних коштів, структури його капіталу, норми виплат за цінними паперами, а також курсової вартості його цінних паперів як синтетичного індикатора поточного фінансово-господарського становища та перспектив її технологічного та фінансового розвитку” [1, с. 14].

Цікавим є розуміння дефініції Г. Шиназі, що визначає фінансову безпеку підприємства як “здатність сприяти та розширювати економічні процеси корпорації, управляти ризиками діяльності та нівелювати їх наслідки. Більше того, категорія фінансової безпеки – така категорія, яка характеризується ознакою неперервності у часі: вона може лише видозмінюватися як похідна сукупності всіх елементів категорії фінанси” [11, с. 34-35].

Таким чином, фінансова безпека підприємства – це такий його фінансовий стан, який характеризується, по-перше, збалансованістю та якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, що використовуються підприємством; по-друге, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз; по-третє, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів; по-четверте, забезпечувати ефективний і сталий розвиток цієї фінансової системи.

До умов забезпечення фінансової безпеки підприємства можна віднести:

- високий ступінь гармонізації й узгодження фінансових інтересів підприємства з інтересами середовища та персоналу;
- наявність на підприємстві стійкої до загроз фінансової системи, яка спроможна забезпечувати реалізацію цілей і завдань;

-збалансованість і комплексність фінансових інструментів і технологій підприємства;

- постійний і динамічний розвиток фінансової системи підприємства [2, с. 41].

До основних функціональних цілей фінансової безпеки належать:

- забезпечення високої фінансової ефективності роботи, фінансової стійкості та незалежності підприємства;

- забезпечення технологічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу;

- досягнення високої ефективності менеджменту;

- досягнення високого рівня кваліфікації персоналу;

- якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства [5, с. 67]

Зрозуміло, що необхідність формування фінансової безпеки на підприємстві пов'язана з наявністю різноманітних загроз, які виникають у процесі життєдіяльності господарюючого суб'єкта.

Їх можна поділити на такі групи: зовнішні та внутрішні (рис. 1.1).

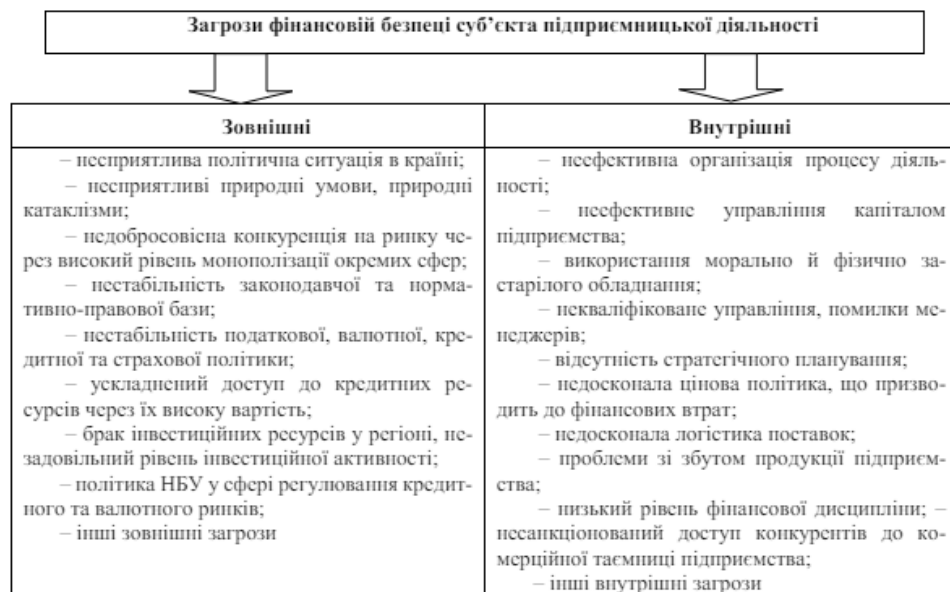

Рисунок 1.1 - Зовнішні та внутрішні загрози фінансовій безпеці підприємства

Зовнішні загрози не залежать від діяльності підприємства; їх можна лише врахувати (якщо вони ідентифіковані) при організації діяльності. Внутрішні

загрози викликані діяльністю самого підприємства: системою організації такої діяльності, рівнем фінансового менеджменту, кваліфікацією керівництва [10, с. 93].

Більшість науковців вважає, що поняття “ризик” і “загроза” є тотожними і фактично не відрізняються за сутністю. Однак окремі економісти з цим не погоджуються, оскільки вважають, що це різні поняття, хоча й зберігають зв’язок. Вважаємо за доцільне погодитись із тим, що поняття “ризик” і “загроза” дещо відрізняються за характером прояву: загрози фінансовій безпеці підприємства характеризують певні небажані для підприємства події, а ризики – ймовірність їх настання.

Для суб’єктів господарювання забезпечення фінансової безпеки виробничої діяльності вимагає створення на підприємствах власних систем безпеки, метою функціонування яких є своєчасне виявлення і запобігання небезпекам і загрозам, комплексне забезпечення досягнення мети. Реалізація таких систем відбувається на основі комплексної взаємодії та взаємозв’язку концептуального, організаційно-управлінського і ресурсного забезпечення, що спрямована на досягнення захисту фінансових інтересів шляхом проведення об’єктивного і всебічного моніторингу фінансової сфери і комплексної оцінки рівня фінансової безпеки.

Васькова Ю. І. вважає, що успішне управління фінансовою безпекою підприємства та ефективна система управління фінансовою безпекою здатні забезпечувати компроміс між інтересами розвитку підприємства, достатній обсяг грошових коштів і рівень платоспроможності підприємства [8, с. 172].

Тому до основних стратегічних цілей системи фінансової безпеки підприємства можна віднести наступні: максимізація прибутку; оптимізація структури капіталу і забезпечення фінансової стійкості підприємства; забезпечення інвестиційної привабливості підприємства; поліпшення конкурентних позицій підприємства на ринку. Система базових принципів, на яких будується система фінансової безпеки підприємства, включає наступне: системність побудови, безперервність, законність, об’єктивність, обґрунтованість, плановість, економічна доцільність, результативність, оптимізація витрат,

ефективність управлінських рішень, інформованість, збалансованість інтересів, своєчасність, постійний моніторинг, активність, інтегрованість, пріоритетність використання внутрішніх ресурсів. Для підвищення фінансової безпеки підприємства важливими є не тільки ретельна розробка та впровадження системи фінансової безпеки, а й моніторинг ефективності її реалізації, контроль та перевірка доцільності застосування тих чи інших нововведень [12].

Поняття °фінансова безпека підприємства^а є синтезованим, інтегруючим у собі сутнісні характеристики категорій °економічна безпека підприємства^а і °фінанси підприємства^а. Ці категорії достатньо широко розглядаються в сучасній літературі, що дозволяє використовувати їх теоретичний базис і методологічний апарат при дослідженні найважливіших сутнісних характеристик поняття °фінансова безпека підприємства^а як об'єкта управління. У контексті сучасної парадигми даних базових категорій основні сутнісні характеристики поняття °фінансова безпека підприємства^а можуть бути сформульовані таким чином (рис. 1.2). [19].

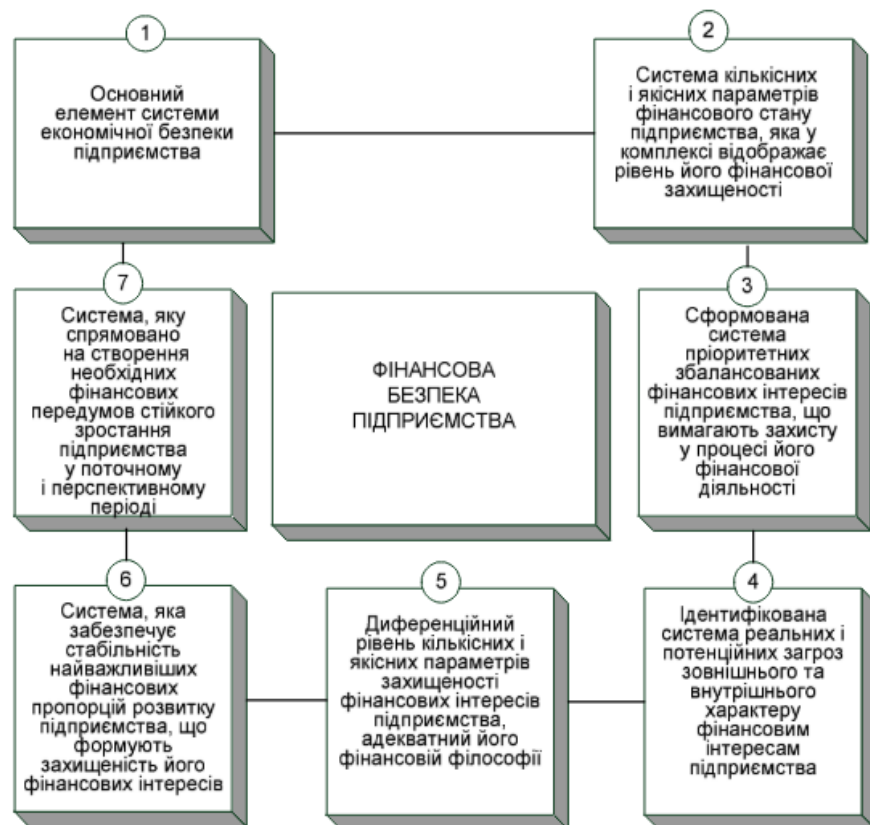

Рисунок 1.2 - Сутнісні характеристики фінансової безпеки

1. Фінансова безпека підприємства є основним елементом системи його економічної безпеки. Сутність фінансової безпеки підприємства безпосередньо пов'язана з економічною сферою її прояву. Вона прямо інтегрована з категорією економічної безпеки підприємства, адже є одним з найважливіших її елементів. У загальному складі елементів економічної безпеки фінансова компонента виступає в ролі провідної через основоположне значення рівня і структури фінансового потенціалу підприємства в забезпеченні мети його економічного розвитку [15].

2. Фінансова безпека є системою кількісних і якісних параметрів фінансового стану підприємства, які в комплексі відображають рівень його фінансової захищеності. У даній сутнісній характеристиці поняття фінансової безпеки підприємства слід виділити такі її складові [16].:

а) фінансова безпека підприємства визначає певний аспект його фінансового стану, що відображає той або інший рівень його фінансової захищеності. Відповідно поняття фінансової безпеки підприємства адекватно характеризується як певний аспект його фінансового стану [18];

б) фінансовий стан підприємства, що характеризує його фінансову безпеку, відображається певною сукупністю параметрів. Сформована система таких параметрів складає найважливішу відмітну особливість поняття фінансової безпеки підприємства від інших форм його безпеки. Ця сукупність параметрів формується на принципах системності, що дозволяє охарактеризувати фінансову безпеку підприємства як самостійну систему, відмінну від інших систем забезпечення функціонування підприємства;

в) параметри системи фінансової безпеки підприємства вимагають чіткої кількісної і якісної детермінації. Така детермінація значень окремих параметрів дозволяє оцінювати рівень фінансової безпеки підприємства, формувати бажану її динаміку з урахуванням напрямів і особливостей його фінансової діяльності. При цьому слід мати на увазі, що кількісна або якісна зміна будь-якого з параметрів фінансової безпеки підприємства відповідно відображається і на загальному її рівні. Кількісна та якісна детермінація параметрів фінансової безпеки формує унікальність її системи на кожному конкретному підприємстві.

3. Об'єктом забезпечення фінансової безпеки виступає сформована система пріоритетних збалансованих фінансових інтересів підприємства, що вимагають захисту у процесі його фінансової діяльності. Ця сутнісна характеристика поняття фінансової безпеки підприємства є однією з найважливіших, оскільки фінансові інтереси визначають не тільки основу побудови її системи, але й формують напрями розвитку всієї фінансової діяльності, її спонукальні мотиви. Чітко сформульовані фінансові інтереси породжують найсильніші стимули до активізації й підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства, і навпаки, без достатньої ідентифікації фінансових інтересів ця діяльність позбавляється необхідної цілеспрямованості [25].

4. Основою формування фінансової безпеки підприємства є ідентифікована система реальних і потенційних загроз зовнішнього та внутрішнього характеру його фінансовим інтересам. Спрямованість фінансової діяльності підприємства на запобігання загроз його фінансовим інтересам складає головну сутнісну характеристику поняття його фінансової безпеки. Загрозами фінансовим інтересам підприємства слід вражати такі чинники (умови, дії), які перешкоджають повній реалізації цих інтересів у процесі розвитку підприємства.

5. Система фінансової безпеки конкретного підприємства припускає диференційований рівень кількісних і якісних параметрів захищеності фінансових інтересів, адекватний його фінансовій філософії. Процес формування фінансової безпеки підприємства базується на фінансовій філософії конкретного підприємства, яка характеризує систему базових принципів здійснення його фінансової діяльності в цілому. Вона охоплює не тільки економічні, але й поведінкові позиції менеджерів, відповідно до яких організовується процес фінансового розвитку підприємства. Формою реалізації фінансової філософії в різних аспектах фінансової діяльності підприємства виступає конкретний тип фінансової політики [2].

6. Фінансова безпека підприємства є системою, яка забезпечує стабільність найважливіших фінансових пропорцій розвитку підприємства, що формують захищеність його фінансових інтересів. Система фінансової безпеки підприємства

може існувати, самоорганізовуватися й розвиватися тільки в тому випадку, якщо вона здатна бути стабільною. Під стабільністю системи фінансової безпеки підприємства слід розуміти її здатність підтримувати відносно постійні параметри забезпечення захищеності фінансових інтересів при тривалих діях деструктивних чинників зовнішнього та внутрішнього фінансових середовищ, тобто зберігати свій фінансовий потенціал і основні структурні фінансові параметри.

Розглядаючи фінансову безпеку підприємства як стабільну систему, слід звернути увагу на такі основні моменти:

а) стабільність системи фінансової безпеки підприємства розглядається як динамічна її характеристика. Це означає, що разом з параметрами її статичного стану (відповідними цільовим або нормативним значенням цих параметрів, що приймаються, в даному перспективному періоді в незміненому вигляді) вона може характеризуватися і стійкими тенденціями їх зміни у процесі розвитку (наприклад, стійкими темпами приросту власних фінансових ресурсів, сформованих із внутрішніх джерел);

б) стабільність системи фінансової безпеки підприємства не носить абсолютного характеру. У процесі розвитку системи фінансової безпеки підприємства окремі значення її параметрів можуть носити циклічний (сезонні цикли, цикли господарської діяльності тощо) або кон'юнктурний характер. Але у процесі такого коливання окремих параметрів система фінансової безпеки підприємства зберігає передбачений рівень захищеності фінансових інтересів

7. Найважливішою цільовою спрямованістю системи фінансової безпеки підприємства є створення необхідних фінансових передумов стійкого зростання підприємства в поточному і перспективному періодах. Як і всі функціональні системи фінансового менеджменту, система забезпечення фінансової безпеки підпорядкована головній меті – забезпеченню зростання ринкової вартості підприємства. Цю загальну мету функціонування підприємства система його фінансової безпеки підтримує власною головною цільовою установкою – забезпеченням фінансових передумов стійкого зростання підприємства в поточному і довгостроковому періодах.

Процес переходу підприємства до стійкого зростання, підтримуваний системою його фінансової безпеки, припускає диференціацію цільової спрямованості формування цієї системи в короткостроковому і довгостроковому періодах:

1) у короткостроковому періоді мета і завдання формування системи фінансової безпеки підприємства, що забезпечують його перехід до стійкого зростання, повинні бути орієнтовані на стабілізацію його фінансового стану, при якому закладаються початкові основи майбутнього стійкого розвитку;

2) у довгостроковому (стратегічному) періоді мета і завдання системи фінансової безпеки підприємства повинні бути орієнтовані на збереження найважливіших фінансових пропорцій, що забезпечують його стійке зростання і постійне зростання ринкової вартості.

Проведений огляд сутнісних характеристик фінансової безпеки підприємства показує, наскільки багатоаспектним і складним є це поняття. При цьому всі розглянуті характеристики, які відображають особливості поняття фінансової безпеки підприємства, тісно взаємопов'язані й вимагають комплексного відображення при визначенні його сутності.

Отже, фінансова безпека підприємства є кількісно і якісно детермінованим рівнем його фінансового стану, що забезпечує стабільну захищеність його пріоритетних збалансованих фінансових інтересів від ідентифікованих реальних і потенційних загроз зовнішнього та внутрішнього характеру, параметри якого визначаються на основі його фінансової філософії і створюють необхідні передумови фінансової підтримки його стійкого зростання в поточному і перспективному періодах.

1.2. Методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки на вітчизняних підприємствах

У сучасних умовах господарювання в Україні, питання ефективності та стабільності підприємств стають все більш актуальними через кризові явища в

економіці та політиці. Забезпечення фінансової безпеки стає пріоритетом для стабільного розвитку підприємств. Оцінка поточного рівня фінансової безпеки є ключовою для управління ризиками та забезпечення стійкого розвитку.

У науковій літературі розглядаються різноманітні підходи до концепції фінансової безпеки та її складників. Це викликає формування різних методик оцінки фінансової стійкості підприємств, орієнтованих на різні аспекти діяльності та загрози.

Діяльність підприємств нерозривно пов'язана зі станом їхніх фінансів, що вимагає ретельного управління фінансовою безпекою. Забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості передбачає платоспроможність та ліквідність для сталого розвитку. Оцінка поточного стану фінансової безпеки необхідна для управління ризиками та запобігання можливим загрозам, хоча складність полягає в виборі критеріїв для такої оцінки через розмаїття методик та підходів.

Об'єктивна оцінка фінансової безпеки є ключовою для прийняття ефективних управлінських рішень у підприємницькій діяльності. Вибір та створення системи показників для цієї оцінки важливий, оскільки вона відображає стан усіх аспектів фінансової стійкості підприємства. Формування такої системи повинно враховувати інтереси різних зацікавлених сторін та забезпечувати постійний моніторинг для своєчасного реагування на потенційні загрози.

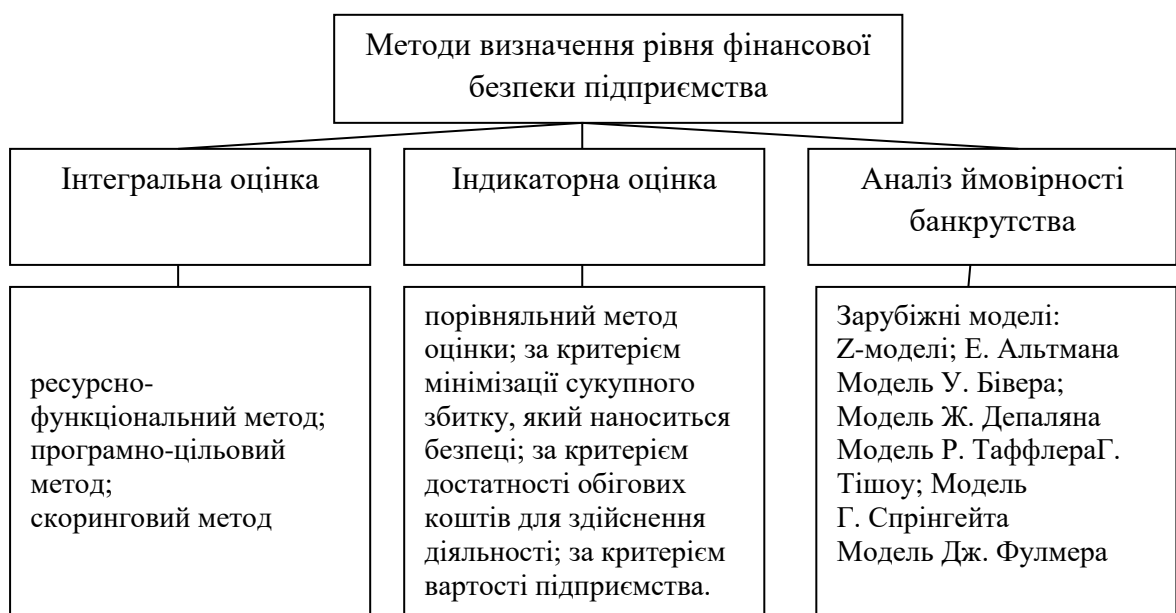

Рисунок 1.3 - Методи визначення рівня фінансової безпеки підприємства

Під час аналізу наукової літератури виокремлено основні методи визначення рівня фінансової безпеки підприємства: інтегральна оцінка, індикаторна оцінка та оцінка на основі аналізу банкрутства (рисунок 1.3). Кожен з цих методів має свої особливості та може бути застосований в різних контекстах для забезпечення адекватної оцінки фінансової ситуації підприємства.

Розглянемо наведені підходи більш детально. Почнемо з інтегральної оцінки рівня фінансової безпеки. Окреслений метод включає наступні методи інтегральної оцінки : ресурсно-функціональний метод; програмно-цільовий метод; скоринговий метод оцінки.

Ресурсно-функціональний метод визначення рівня фінансової безпеки підприємства передбачає проведення аналізу використання фінансових ресурсів за кожним функціональним складником. На основі розрахованих показників експертно визначається інтегральний показник, що відображає рівень фінансової безпеки підприємства. Цей підхід дозволяє отримати комплексну оцінку фінансової стійкості підприємства на основі аналізу його фінансових ресурсів.

Програмно-цільовий метод визначення рівня фінансової безпеки підприємства передбачає різні рівні інтеграції показників та методи аналізу, включаючи кластерний та багатовимірний аналіз. Цей підхід дозволяє отримати більш об'єктивну оцінку фінансової стійкості підприємства.

Скоринговий метод (метод балів або ранговий метод) оцінки передбачає, що для оцінки фінансової безпеки підприємства використовуються кілька рівнів інтеграції показників, що найбільш точно відображають стан його фінансів. Оцінка проводиться за допомогою кластерного та багатовимірного аналізу, що дозволяє здійснити комплексне та об'єктивне визначення фінансової стійкості підприємства.

На рисунку 1.4 наведено переваги та недоліки перерахованих вище методів оцінки фінансової безпеки підприємства.

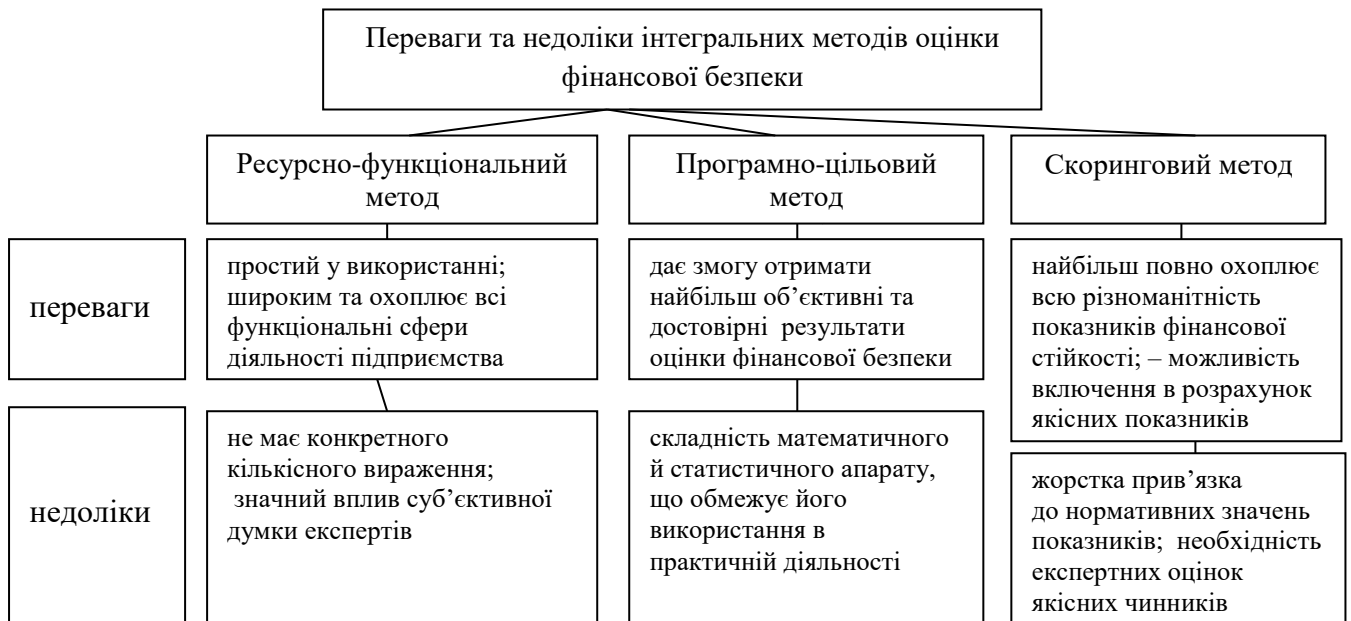

Рисунок 1.4 - Переваги та недоліки інтегральних методів оцінки фінансової безпеки [21]

Наступним кроком розглянемо програмно-цільовий метод. Наведений метод передбачає використання наступні підходи: порівняльний метод оцінки; за критерієм мінімізації сукупного збитку, який наноситься безпеці; за критерієм достатності обігових коштів для здійснення діяльності; за критерієм вартості підприємства.

Порівняльний метод, передбачає що рівень фінансової безпеки підприємства визначається за допомогою аналізу ключових індикаторів, що враховуються як порогові значення показників у різних сферах діяльності. Цей аналіз базується на порівнянні розрахованих показників діяльності підприємства з установленими нормативами або аналогічними показниками конкуруючих підприємств. Це допомагає зрозуміти, наскільки ефективно управління фінансами в контексті конкретної діяльності та порівняти його зі стандартами галузі.

Метод оцінки фінансової безпеки, що ґрунтується на мінімізації сукупного збитку, який наноситься безпеці передбачає визначення конкретного прагматичного рівня фінансової стабільності. Відхилення від цього рівня служить сигналом про можливі негативні тенденції в діяльності підприємства, які, в кінцевому результаті, можуть призвести до його банкрутства. Тому важливо

постійно контролювати фінансову ситуацію, щоб запобігти можливим ризикам та зберегти стійкість підприємства.

Метод оцінки фінансової безпеки за критерієм достатності обігових коштів для здійснення діяльності. Оцінка достатності власних чи залучених оборотних активів для здійснення виробничо-збутової діяльності здійснюється шляхом аналізу показників забезпеченості запасів та витрат джерелами їх формування. З урахуванням значень цих оцінок виокремлюються п'ять зон фінансової стійкості, кожна з яких відповідає певному рівню фінансової безпеки підприємства. Такий аналіз допомагає зрозуміти, наскільки ефективно забезпечені ресурсами потреби підприємства та які заходи можуть бути прийняті для зміцнення його фінансової позиції.

Нами було розглянуто методичні підходи до оцінювання рівня фінансової безпеки. Дослідивши переваги та недоліки існуючих підходів запропоновано зупинитися на індикаторному методі. Запропоновано досліджувати рівень фінансової безпеки у розрізі показників майнового стану, ліквідності, фінансової незалежності, ділової активності та ефективності діяльності (рентабельності).

У роботі [22] наведено пропозиції щодо граничних значень коефіцієнтів груп показників. Останні наведено у таблиця 1.2.

Таблиця 1.2 – Порогові значення індикаторів фінансової безпеки

Групи показників	Назва показників	Порогове значення	Ефективний напрямок діяльності
Показники ліквідності	Показник абсолютної ліквідності	0,275	Зростання
	Показник поточної ліквідності	1,25	Зростання
	Показник швидкої ліквідності	1	Зростання
Показники незалежності	Показник концентрації власного капіталу	0,5	Зростання
	Показник фінансової стабільності	1	Зростання
	Показник фінансової стійкості	0,85	Зростання
Показники майнового стану	Показник постійності активів	0,5	Зростання
	Показник зносу основних засобів	0,5	Зростання
	Питома вага дебіторської заборгованості у майні підприємства	0,2	Зростання
	Показник мобільності активів	1	Зростання

Групи показників	Назва показників	Порогове значення	Ефективний напрямок діяльності
Показники ділової активності	Показник оборотності коштів у розрахунках (разів на рік)	12	Зростання
	Показник оборотності запасів (дні)	24	Зростання
	Показник оборотності кредиторської заборгованості (дні)	12	Зростання
	Показник оборотності власного капіталу (разів на рік)	1,5	Зростання
	Показник оборотності сукупного капіталу (разів на рік)	1	Зростання
Показники ефективності діяльності	Показник рентабельності сукупного капіталу	2,5%	Зростання
	Показник рентабельності власного капіталу	5%	Зростання
	Показник рентабельності основних засобів	6%	Зростання
	Валова рентабельність реалізованої продукції	20%	Зростання
	Чиста рентабельність реалізованої продукції	5%	Зростання

Отже запропонована методика оцінювання рівня фінансової безпеки передбачає визначення показників ліквідності: абсолютно, швидкої та поточної. Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається як співвідношення готівки та еквівалентів до поточних зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності визначається як співвідношення швидко забезпечуваних активів до поточних зобов'язань. Коефіцієнт поточної ліквідності визначається як співвідношення поточних активів до поточних зобов'язань підприємства.

Показники фінансової залежності окреслені коефіцієнтами: показник концентрації власного капіталу (формула 1.1); показник фінансової стабільності (формула 1.3); показник фінансової стійкості (формула 1.2).

$$K_{\text{вл}} = \frac{BK_{\text{сер}}}{A_{\text{сер}}} \quad (1.1)$$

де $K_{\text{вл}}$ - коефіцієнт концентрації власного капіталу, част.од

$ВК_{сер}$ – середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн

$A_{сер}$ - середньорічна вартість активів, тис. грн

$$K_{ФС} = \frac{ВК_{сер} + ДЗ_{сер}}{A_{сер}} \quad (1.2)$$

де $K_{ФС}$ – коефіцієнт фінансової стійкості, част.од

$ДЗ_{сер}$ - середньорічна вартість довгострокових зобов'язань, тис. грн

$$K_{ФСБ} = \frac{ВК_{сер}}{ДЗ_{сер} + КЗ_{сер}} \quad (1.3)$$

де $K_{ФСБ}$ - показник фінансової стабільності, част.од

$КЗ_{сер}$ - середньорічна вартість короткострокових зобов'язань, тис. грн

Показники майнового стану представлені коефіцієнтами : постійності активів (формула 1.4), зносу основних засобів (формула 1.5), питомою вагою дебіторської заборгованості у майні підприємства та мобільності активів (формула 1.6).

$$K_{ПА} = \frac{НА_{сер}}{ВК_{сер}} \quad (1.4)$$

де $K_{ПА}$ – коефіцієнт постійності активів, част.од

$НА_{сер}$ - середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн

$$З_{ОЗ} = \frac{З_{сер}}{ПВ_{сер}} \quad (1.5)$$

де $З_{ОЗ}$ – коефіцієнт зносу основних засобів, част.од

$З_{сер}$ - середньорічний зносу основних засобів, тис. грн

$ПВ_{сер}$ - середньорічна первісна вартість основних засобів, тис. грн

$$K_{MA} = \frac{OA_{\text{сер}}}{HA_{\text{сер}}} \quad (1.6)$$

Де K_{MA} – коефіцієнт мобільності активів, част.од

$OA_{\text{сер}}$ - середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн

Показники ділової активності представлені показниками: оборотності коштів у розрахунках (формула 1.7); показник оборотності запасів (формула 1.8), показник оборотності кредиторської заборгованості (формула 1.9); показник оборотності власного капіталу (формула 1.10); показник оборотності сукупного капіталу (формула 1.11).

$$K_{OK} = \frac{B}{OA_{\text{сер}}} \quad (1.7)$$

де K_{OK} – коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках, разів на рік

B - чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн

$$K_3 = \frac{B}{З_{\text{сер}}} \quad (1.8)$$

де K_3 - коефіцієнт оборотності запасів, разів на рік

$$K_{K3} = \frac{B}{Kp3_{\text{сер}}} \quad (1.9)$$

де K_3 – коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, разів на рік

$Kp3_{\text{сер}}$ - середньорічна вартість кредиторської заборгованості, тис. грн

$$K_{BK} = \frac{B}{BK_{\text{сер}}} \quad (1.10)$$

де K_{BK} – коефіцієнт оборотності власного капіталу, разів на рік

$$K_A = \frac{B}{A_{\text{сеп}}} \quad (1.11)$$

де K_A - коефіцієнт оборотності капіталу підприємства

Показники ефективності діяльності представлені коефіцієнтами: рентабельності сукупного капіталу (формула 1.12); рентабельності власного капіталу (формула 1.13); рентабельності основних засобів (формула 1.14); валової рентабельності реалізованої продукції (формула 1.15); чиста рентабельність реалізованої продукції (формула 1.16).

$$P_A = \frac{\Pi}{A_{\text{сеп}}} \quad (1.12)$$

де P_A – рентабельність сукупного капіталу, част.од

Π – чистий фінансовий результат, тис. грн

$$P_{OЗ} = \frac{\Pi}{OЗ_{\text{сеп}}} \quad (1.13)$$

де $P_{OЗ}$ – коефіцієнт рентабельності основних засобів, част.од

$OЗ_{\text{сеп}}$ - середньорічна вартість основних засобів, част.од

$$P_{\text{ПРВ}} = \frac{\text{ВП}}{B} \quad (1.14)$$

де $P_{\text{ПРЧ}}$ - коефіцієнт валової рентабельності реалізованої продукції, част.од

ВП – валовий прибуток, тис грн

$$P_{\text{ПРЧ}} = \frac{\Pi}{B} \quad (1.15)$$

де $P_{\text{ПРВ}}$ - коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції, част.од

Виходячи з інформації, що наведена у таблиці 1.2 маємо можливість визначити шкалу оцінювання рівня фінансової безпеки. А саме запропоновано формулювати рівні на основі відхилень від порогових значень показників та напрямку їх зміни.

Отже, якщо за всіма показниками (таблиця 1.2) маємо відповідність пороговому значенню та відповідність ефективному значенню маємо «Нормальний» рівень фінансової безпеки. «Перекризовий» рівень фінансової безпеки вважаємо, якщо хоча б один показник не відповідає пороговому значенню та ефективному напрямку зміни. «Кризовий» рівень фінансової безпеки вважаємо, якщо більше ніж половина показників не менше за порогове значення. «Критичний» рівень фінансової безпеки вважаємо, якщо всі показники менше за порогові значення.

Також зазначимо, що визначення рівня фінансової безпеки тільки за умови використання відхилень від порогових значень показників фінансового стану не є оптимальним. Пропонуємо додати ще метод визначення ймовірності банкрутства за моделлю О. Терещенко [23].

$$Z = 1,5 \times X_1 + 0,08 \times X_2 + 10 \times X_3 + 5 \times X_4 + 0,3 \times X_5 + 0,1 \times X_6 \quad (1.16)$$

де x_1 – відношення чистого доходу від реалізації до поточних зобов'язань;

x_2 – відношення валюти балансу (активів) до поточних зобов'язань;

x_3 – відношення чистого фінансового результату до середньорічної вартості активів підприємства;

x_4 – відношення чистого фінансового результату до чистого доходу від реалізації;

x_5 – відношення вартості виробничих запасів до чистого доходу від реалізації;

x_6 – відношення чистого доходу від реалізації до середньорічної вартості активів підприємства.

Ймовірність банкрутства за моделлю О. Терещенко визначається за інформацією наведеною у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 - Ймовірність банкрутства за моделлю О. Терещенко

Діапазони зміни показника Z	Ймовірність банкрутства
$0 < Z < 1$	Існує ймовірність банкрутство
$1 < Z < 2$	Стан при якому відбувало порушення фінансової стійкості
$Z > 2$	Ознаки ймовірності банкрута не знайдено

Отже протягом параграфу розкрито методи визначення рівня фінансової безпеки підприємства. Запропоновано при оцінюванні рівня фінансової безпеки використовувати індикаторний підхід. Встановлено, що при оцінюванні рівня фінансової безпеки доцільно аналізувати показники ліквідності, ділової активності, майнового стану, фінансової незалежності та рентабельності. З метою більш детального аналізу фінансової безпеки запропоновано також визначати ймовірність банкрутства за моделлю О. Терещенко.

Практичне використання запропонованої методики представлено на прикладі Приватного акціонерного товариства «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПАТ «ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «КОНТІ»

2.1. Аналіз техніко-економічних показників ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ», провідний виробник кондитерської продукції в Україні, заснований у 1997 році.

З 26 травня 2014 року на території м. Донецька розпочалися бойові дії, що серйозно ускладнили виробництво та переміщення готової продукції Групи. Введення Наказу № 270 від 22.01.2015 року "Про затвердження Тимчасового порядку контролю за переміщенням осіб, транспортних засобів та вантажів вздовж лінії зіткнення у межах Донецької та Луганської областей" супроводжувалося заборонаю на переміщення харчових продуктів, утруднюючи господарську діяльність Групи на непідконтрольній території. З квітня 2015 року працює лише одна з трьох фабрик — Костянтинівська кондитерська фабрика. Однак негативний вплив на діяльність Групи не обмежується лише втратою виробничих потужностей на непідконтрольній території, а також піддається впливу економічної ситуації в державі.

Згідно з Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 року "Про введення воєнного стану в Україні", внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, встановлено наступні заходи:

1. введено воєнний стан в Україні з 24 лютого 2022 року на строк до 25 травня 2022 року;
2. введення воєнного стану дозволяє тимчасово обмежувати конституційні права та свободи громадян, передбачені Конституцією України, а також

обмежувати права та законні інтереси юридичних осіб у межах, необхідних для реалізації заходів воєнного стану відповідно до законодавства.

ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» здійснює виробництво та реалізацію кондитерських виробів (КВЕД 10.72, 10.82, 46.36). Ключові бренди: Super Kontik, Bonjour KONTI, Timi, Amour, BiSKonti та Джек. ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» реалізує свою продукцію як на території України так і з її межами (Ємен, Німеччина, Естонія, Польща, Латвія, Ізраїль, Ірак, Азербайджан, Греція Грузія, та інші).

Перейдемо до аналізу показників техніко-економічного стану ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ». Аналіз проведено за 2020-2022 рр. за показниками, що характеризують стан використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів. Почнемо з аналізу показника чистого доходу від реалізації продукції. У примітках до фінансової звітності наводиться структура останніх, а саме розподіл напрямків ринків збуту (рисунок 2.1).

Рисунок 2.1 – Структура ринку збуту ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Отже відповідно до рисунку 2.1 протягом аналізованого періоду підприємство здійснювали реалізації виготовленої продукції переважно на внутрішній ринок України.

Таблиця 2.1- Аналіз техніко-економічних показників ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» за 2020-2022 рр.

Показники	2020	2021	2022	Відхилення					
				Абсолютне (+/-)			Відносне(%)		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020	2021/2020	2022/2021	2022/2020
Чистий дохід від реалізованої продукції, тис. грн	892516	1241942	642543	349426,00	-599399,00	-249973,00	39,15	-48,26	-28,01
Собівартість реалізації продукції, тис. грн	717670	1070504	565096	352834,00	-505408,00	-152574,00	49,16	-47,21	-21,26
Валовий прибуток, тис. грн	174896	171438	77447	-3458,00	-93991,00	-97449,00	-1,98	-54,83	-55,72
Фінансований результат від операційної діяльності, тис. грн	-89886	-58484	-55452	31402,00	3032,00	34434,00	-34,94	-5,18	-38,31
Рентабельність продукції, %	24,370	16,015	13,705	-8,36	-2,31	-10,66	x	x	x
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	1028	1022	534	-6,00	-488,00	-494,00	-0,58	-47,75	-48,05
Продуктивність праці, тис. грн на особу	868,21	1215,21	1203,26	347,00	-11,94	335,06	39,97	-0,98	38,59
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн	746467	524786	181154	-221681,00	-343632,00	-565313,00	-29,70	-65,48	-75,73
Фондовіддача, грн на грн	1,1957	2,3666	3,5469	1,17	1,18	2,35	97,93	49,88	196,65
Фондомісткість, грн на грн	0,84	0,42	0,28	-0,41	-0,14	-0,55	-49,48	-33,28	-66,29
Фондоозброєність, тис. грн на особу	726,14	513,49	339,24	-212,65	-174,25	-386,90	-29,28	-33,93	-53,28
Фонд оплати праці, тис. грн	138148	154462	73558	16314,00	-80904,00	-64590,00	11,81	-52,38	-46,75
Середньомісячна зарплата, тис. грн	11,198768	12,594749	11,47908864	1,40	-1,12	0,28	12,47	-8,86	2,50
Чистий фінансовий результат, тис. грн	-96699	-366981	-288858	-270282,00	78123,00	-192159,00	279,51	-21,29	198,72
Середньорічна вартість активи, тис. грн	636595	600129	524630	-36466,00	-75499,00	-111965,00	-5,73	-12,58	-17,59
Витрати 1 грн товарної продукції, грн на грн	0,80	0,86	0,88	0,06	0,02	0,08	7,20	2,03	9,37

У 2020 р. структура ринку реалізації становила 93% (836239 тис. грн) реалізованої продукції на території України та 7% (59277 тис. грн) експортовано закордон. Наступний рік показав зниження частки експорту на 1% відносно 2020 р. Таким чином ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» реалізувало на внутрішній ринок 1167425 тис. грн продукції (94% загального обсягу виробництва). Разом з тим спостерігаємо зростання чистого доходу від реалізації продукції на 39,15%.

На кінець 2022 р. маємо стрімке погіршення ситуації щодо обсягу виробництва продукції. Останній на 48,26% відносно 2021 р., що відбулось за умови введення військово стану і досяг 642543 тис. грн. Розподіл на ринку реалізації здійснився у зростанні обсягу реалізованої продукції на внутрішній ринок (98%). Отже маємо, що протягом 2020-2022 рр. відбувається скорочення обсягу чистого доходу від реалізації продукції на 249973 тис. грн або на 28,01%. Останнє обумовлено військовою агресією Російської Федерації.

Наступним кроком виконаємо аналіз собівартості реалізованої продукції. Тут треба зазначити, що остання залежить від обсягу чистого доходу від реалізації (рисунок 2.2, таблиця 2.1).

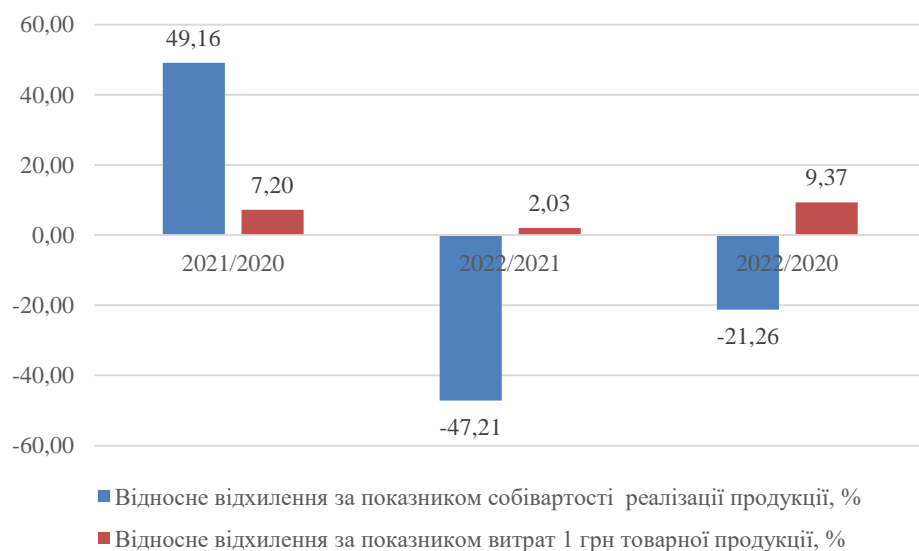

Рисунок 2.2 – Відносне відхилення показників витрат виробництва ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр.

Тому тенденція виручки має своє відображення і у зміні собівартості. У 2022 р. відбулось значне зростання вартості сировини, що призвело до зростання витрат на 1 грн товарної продукції.

Отже відповідно до рисунку 2.2 маємо зниження собівартості реалізованої продукції на 47,21% у 2022 р. відносно 2021 р. Загалом протягом 2020-2022 рр. маємо скорочення собівартості на 21,26%. Така тенденція обумовлена зниженням обсягу виробництва та реалізації продукції (таблиця 2.1). Разом з тим для більшого розуміння пропонуємо дослідити структуру собівартості реалізованої продукції за 2021-2022 рр. (таблиця 2.2)

Таблиця 2.2. – Структура собівартості реалізованої продукції ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Складові реалізованої продукції	собівартості готової	2021 р.	Питома вага	2022 р.	Питома вага	Абсолютне відхилення	
						Тис. грн	Питома вага
на внутрішньому ринку		825721	77,13	412082	72,92	-413639	-4,21
на зовнішньому ринку		59982	5,60	3029	0,54	-56953	-5,07
товару на внутрішньому ринку		23357	2,18	7508	1,33	-15849	-0,85
товару (аутсорсинг) на внутрішньому ринку		146867	13,72	136377	24,13	-10490	10,41
товару (аутсорсинг) на внутрішньому ринку		14577	1,36	6100	1,08	-8477	-0,28
Разом		1070504	100	565096	100	-505408	x

У таблиці 2.2 наведено структуру собівартості реалізованої продукції ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2021-2022 р. Отже маємо, що більша частина собівартості представлена реалізацією на внутрішній ринок. У 2021 р. величини собівартості реалізованої продукції на внутрішній ринок становить 77,13% (825721 тис. грн), реалізації товарів 2,18% (23357 тис. грн) та собівартість реалізації товарів за умови аутсорсингу 13,72% (146867 тис. грн).

На кінець 2022 р. маємо скорочення питомої ваги собівартості реалізованої продукції на внутрішній ринок до 72,92% (412082 тис. грн), що у грошовому виразі становить 50,9%. Тобто практично на половину ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» знижує обсяг реалізації готової продукції на ринку України.

Виходячи з вище наведеного не визиває здивування зростання витрат на 1 грн товарної продукції у 2021 р. на 7,2% відносно 2020 р. і у 2022 р на 2,03% відносно 2021 р. Загальна зміни витрат на 1 грн товарної продукції становить 9,37%, тобто у діапазоні від 0,8 грн на грн (у 2020 р.) до 0,88 грн на грн (у 2022 р.).

Наступним кроком проаналізуємо ефективність використання трудових ресурсів на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ». Останні представлені показникам чисельності працівників, продуктивністю праці та витратам на оплату праці. Окреслені показники розраховані та наведені у таблиці 1.2.

На рисунку 2.3 наведено динаміку показника продуктивності праці за 2020-2022 рр. Отже не зважаючи на зниження обсягу виробництва та реалізації продукції маємо зростання продуктивності праці.

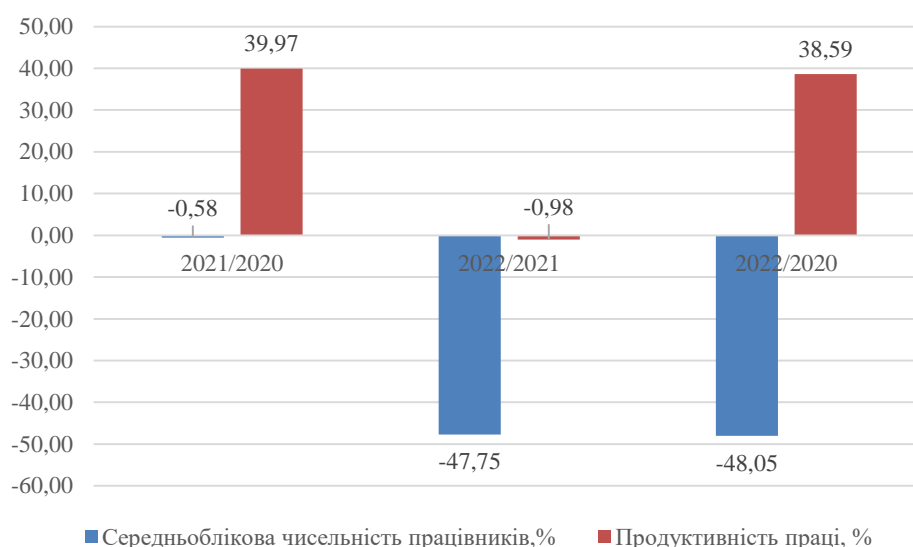

Рисунок 2.3 – Відносне відхилення показників чисельності працівників та продуктивності праці ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» за 2020-2022 рр.

Аналізуючи 2020 рік має показник продуктивності праці на рівні 868,2 тис. грн на особу. Наступний 2021 р. показує зростання продуктивності праці до 1215,21 тис. грн на особу. Останнє обумовлено приростом чистого доходу від реалізації на 349426 тис. грн або на 39,15% відносно 2020 р. При чому зниження чисельності працівників склало лише 0,58%. Тому можна з впевнено сказати, що

заростання продуктивності праці є індикатором підвищення ефективності діяльності.

Наступник 2022 р. показує зниження обсягу чистого доходу від реалізації на 48,26% та скорочення чисельності працівників майже у двічі. А саме у 2021 на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» налічувалось 1022 осіб, то на кінець 2022 р. маємо скорочення до 534 особи. Виходячи з цього, показник продуктивності праці знижується на 0,98% відносно 2021 р. Таке невелике зниження не у повному обсязі не відображає погіршення техніко-економічного стану підприємства.

Якщо досліджувати зміни наведених показників (рисунок 2.3) за період 2020-2022 р., то маємо зростання показника продуктивності праці з 868,21 тис. грн на особу до 1215,21 тис. грн на особу. Загалом тенденція наче позитивна, але зростання продуктивності праці за умови скорочення обсягу виробництва та чисельності працівників є загалом негативним явищем.

Наступним кроком виконаємо аналіз показників ефективності використання основних засобів підприємства. Для цього у таблиці 2.1 наведено розрахунок показників фондівіддачі, фондомісткості та фондоозброєності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр (рисунок 2.4).

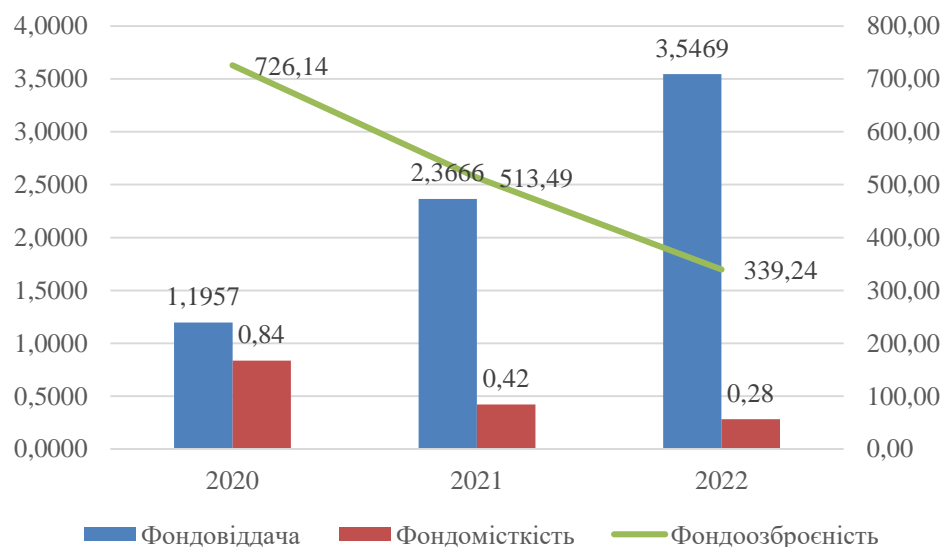

Рисунок 2.4 – Показник ефективності використання основних засобів ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр.

Як свідчить інформація, що наведена на рисунку 2.4 маємо зростання ефективності використання основних засобів. Показник фондівдачі протягом аналізованого періоду зростає з 1,19 грн на грн до 3,54 грн на грн. Фондомісткість навпаки знижується з 0,84 грн на грн до 0,28 грн на грн. Така ситуація начебто виглядає позитивною але нагадаємо про зниження чистого доходу від реалізації. Тому пропонуємо окремо подивитися на зміну вартості основних засобів ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ».

На рисунку 2.5 наведено розраховане відносне відхилення вартості основних засобів за їх складовими (додаток А).

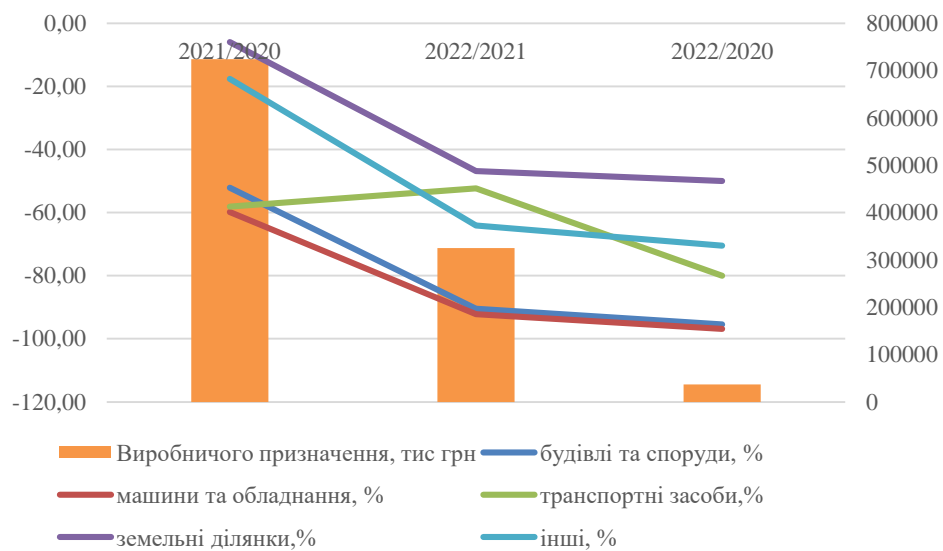

Рисунок 2.5 – Відносне відхилення за складовими основних засобів на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Отже маємо тремке зниження вартості основних засобів на починаючи з 2021 р. А саме у 2020 р. вартість основних засобів виробничого призначення на кінець року становила 724288 тис. грн, на кінець 2021 р. остання скоротилась до 325284 тис. грн і на кінець 2022 р. досягла 37024 тис. грн. Загальне зниження становить 94,89% за весь період дослідження. Найбільше скорочення вартості основних засобів відбулося за вартістю «машин та обладнання» (на 96,88%) та «будівель та споруд» (на 95,44%).

В свою чергу середньорічна вартість основних засобів (таблиця 2.1) скоротилась у 2021 р. на 29,7% (відносно попереднього періоду), у 2022 р. на 65,48% (відносно 2021 р.). Загальне скорочення середньорічної вартості основних засобі встановить 565313 тис. грн або на 75,73% протягом періоду аналізу.

Виходячи з вище наведеного тенденція до зростання показника фондівдачі не можна вважати позитивним явищем та вказувати на підвищення ефективності використання основних засобів.

Виконавши аналіз показник ефективності використання основних засобів перейдемо до дослідження рівня прибутковості підприємства. Зважаючи, що ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» є виробничим підприємство його дохід виражається у виручці від реалізації продукції (таблиця 2.1, рисунок 2.1). Разом з тим на показник чистого фінансового результату впливають доходи та витрати, які було отримані від інших видів діяльності. Тобто інші операційні доходи (витрати) та інші фінансові доходи (витрати).

Пропонуємо почати з визначення обсягу доходів від операційної та фінансової діяльності. Останні наведено у таблиці 2.3

Таблиця 2.3 – Динаміка операційних та фінансових доходів ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» за 2020-2022 рр.

Показники доходу, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Інші операційні доходи:	14970	7226	7473	-7744	247	-7497
Доходи від реалізації робіт та послуг	1626	219	20	-1407	-199	-1606
Доходи від реалізації товаро-матеріальних цінностей	1680	752	1971	-928	1219	291
Дохід від реалізації інших товарів	0	0	100	0	100	100
Отримані штрафи, пені, неустойки	8344	3013	4680	-5331	1667	-3664
Дохід від списання кредиторської заборгованості	317	430	0	113	-430	-317
Дохід від безоплатно отриманих оборотних активів	51	0	0	-51	0	-51

Показники доходу, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Дохід від операційної курсової різниці	891	0	0	-891	0	-891
Інші доходи	2061	2812	702	751	-2110	-1359
Інші фінансові доходи	502	803	-343	301	-1146	-845
Доходи по відсотках на депозит	484	0	0	-484	0	-484
Доходи від дисконтування обов'язків за нараховані та несплачені проценти за кредитом	0	803	-354	803	-1157	-354
Доход від дисконтування фінансової оренди	18	0	0	-18	0	-18

Отже відповідно до отриманих результатів аналізу доходів від операційної та фінансової діяльності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» зазначимо, що останні також знижуються. Найбільше зниження відбулось за статтею «Доходи від реалізації робіт та послуг» (на 98,76%). Загалом зниження величини доходів від операційної діяльності складає 50,08% протягом аналізованого періоду.

За статтею фінансові доходи також маємо зниження і навпаки фінансові збитки. Адже ще у 2020 р. обсяг інших фінансових витрат становить 502 тис. грн, то на кінець 2022 р. збитки від фінансової діяльності склали 354 тис. грн.

Отже виходячи з вище наведеного можна з впевненістю сказати, що додаткових доходів, які б могли компенсувати витрати у ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» немає.

Таким чином переходимо до аналізу показників рентабельності. Зрозуміло, що наявний збиток протягом останніх років діяльності не передбачає існування рентабельності діяльності.

На рисунку 2.6 наведено обсяг валового прибутку, фінансового результату від операційної діяльності та чистого прибутку ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр.

Отже встановлено, що протягом аналізованого періоду обсяг валового прибутку має позитивне значення, а саме останній у 2020 р. становив 174896 тис. грн.

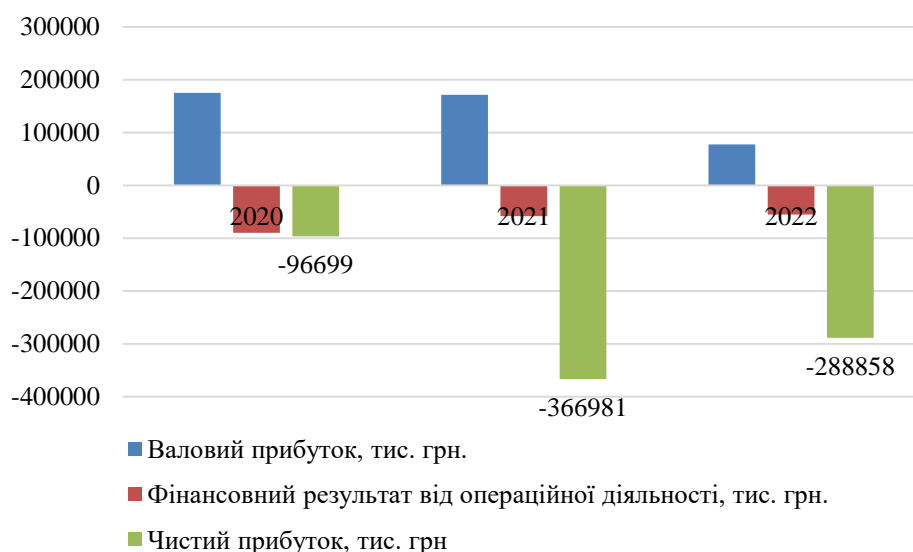

Рисунок 2.6 – Показник дохідності та прибутковості ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» за 2020-2022 рр.

Наступний 2021 р. показав скорочення обсягу валового прибутку на 1,98% і останній досягає значення 171438 тис. грн. На кінець 2022 р. обсяг валового прибутку скорочення катастрофічно і досягає 77447 тис. грн, що становить 54,83% обсягу 2021 р. Таким чином загальне скорочення прибутковості ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» складає 55,72 % за 2020-2022 рр.

Показник фінансового результату від операційної діяльності протягом всього періоду аналізу має від'ємне значення. Разом з тим найбільший збиток від даного виду діяльності присутній у 2020 р. в обсязі 89886 тис. грн. Наступні роки показали також збиткову діяльність але розмір збитків скорочується. А саме у 2021 р. ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» отримає збиток у розмірі (-58484 тис. грн), що на 34,94% менше ніж у попередньому періоді. На кінець 2022 р. маємо скорочення збитковості на 5,18% відносно попереднього періоду.

Аналізуючи показник чистого прибутку зазначимо, що останній протягом всього періоду аналізує є збитком. Але обсяг прибутковості у 2022 р.

скорочується на 29,21% відносно 2021 р. Що вказує на проведення на підприємстві роботи з управління витратами.

Отже нами було виконано аналіз техніко-економічних показників діяльності підприємства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр. Встановлено погіршення стану показників техніко-економічного стану та значення ефективності діяльності. У наступному параграфі пропонуємо зосередити уваги аналізі зміні рівня фінансової безпеки. Також враховуючи збитковість діяльності підприємства, раціональним є аналіз ймовірності банкрутства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ».

2.2. Характеристика фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр.

Протягом параграфу 1.2 окреслено методикку оцінювання рівня фінансової безпеки. Зміст останньої виражається у двох складових:

по-перше, розрахунок показників фінансового стану та визначення відхилення від нормативного значення. Якщо за змістом відхилення показника впливає негативно на фінансову безпеку, то доцільно розробити заходи до зниження відхилення;

по-друге, проведення діагностики банкрутства за моделлю О. Терещенко.

На останньому етапі запропоновано зробити узагальнений висновок щодо стану фінансової безпеки виходячи з фінансового стану та ймовірності настання банкрутства.

Почнемо дослідження стану фінансової безпеки з розрахунку показників ліквідності підприємства. Розраховані значення показників ліквідності приведено у таблиці 2.4. Діагностика ліквідності на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» запропоновано здійснювати за показниками : абсолютно, поточної та швидкої

ліквідності. У таблиці 2.4 наведено вихідні дані для розрахунку ліквідності, що дозволяє зрозуміти причину зниження показників.

Таблиця 2.4 – Показники ліквідності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Запаси	94566	119999	76564	25433	-43435	-18002
Грошові кошти та їх еквіваленти	476	141	79	-335	-62	-397
Поточні зобов'язання	159386	173864	250243	14478	76379	90857
Поточні активи	619415	580844	468410	-38571	-112434	-151005
Показник абсолютної ліквідності	0,00299	0,00081	0,00032	-0,0022	-0,0005	-0,0027
Показник поточної ліквідності	3,29294	2,65061	1,56586	-0,6423	-1,0847	-1,7271
Показник швидкої ліквідності	3,88626	3,34080	1,87182	-0,5455	-1,4690	-2,0144

Відповідно до таблиці 2.4 маємо значення абсолютної ліквідності на рівні 0,00299 част.од у 2020 р., 0,00081 част.од у 2021 р. та 0,00032 част.од у 2022 р. Отже маємо зниження значення показника протягом 2020-2022 рр. на 0,0027 част.од. На рисунку 2.7 наведено розраховані відхилення показника абсолютної ліквідності від їх порогових значень.

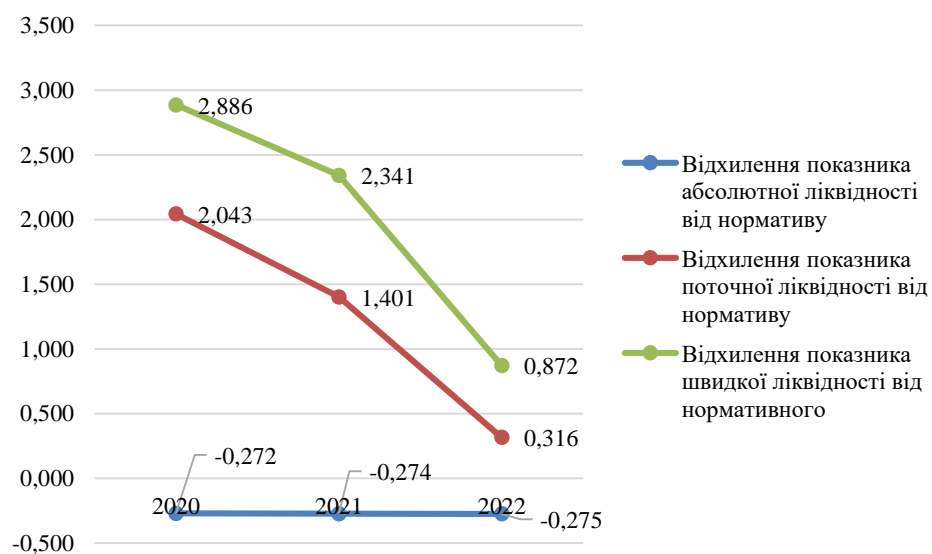

Рисунок 2.7 – Відхилення показників ліквідності від порогового значення ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Встановлено, за показник абсолютної ліквідності протягом аналізованого періоду менше за порогове значення. А саме у 2020 р. на 0,1272 част.од, у 2021 р. на 0,274 част.од та у 2022 р. на 0,275 част.од. Така ситуація є наслідком зростання вартості поточних зобов'язань підприємства та зниження суми грошових коштів та їх еквівалентів.

Аналізуючи показник поточної ліквідності зазначимо, що останній у 2020-2022 рр. має тенденцію до зниження. У 2020 р. останній становить 3,29 част.од, у 2021 р. показник знижується до 2,65 част.од (тобто на 0,6423 част.од відносно 2020 р). На кінець 2022 р. маємо скорочення поточної ліквідності до 1,56 част.од., таким чином загальне скорочення поточної ліквідності протягом 2020-2022 рр. становить 1,72 част.од. Кажучи про відхилення від порогового значення, маєм ситуацію коли протягом 2020-2022 рр. аналізований показник більше за порогове значення. Разом з тим запас відхилення кожного року зменшується, останній у 2020 становив 2,043 част.од, а на кінець 2022 склав 0,316 част.од. (рисунок 2.7).

Аналогічна ситуація просліджується за показником швидкої ліквідності. Остання у 2020 р. становила 3,88 част.од (тобто на 2,886 більше за порогове значення). На кінець 2022 р. маємо скорочення швидкої ліквідності до 1,87 част.од, а відхилення від порогового значення становить 0,872 част.од.

Отже аналіз показників ліквідності та їх відхилення від порогового значення показує негативну тенденцію, яка по суті виражається зростанням вартості поточних зобов'язань. Також маємо зниження вартості поточних активів, що погіршує фінансовий стан підприємства.

Наступним кроком виконаємо розрахунок показників незалежності. Результати приведено у таблиці 2.5

Таблиця 2.5 – Показники незалежності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Власний капітал	163388	-205605	-496951	-368993	-291346	-660339
Вартість активів	1633486	1237684	895546	-395802	-342138	-737940
Довгострокові зобов'язання	130712	1269422	1142254	1138710	-127168	1011542

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Короткострокові зобов'язання	159386	173864	250243	14478	76379	90857
Показник концентрації власного капіталу	0,1000	-0,1661	-0,5549	-0,2661	-0,3888	-0,6549
Показник фінансової стабільності	0,1800	0,8595	0,7206	0,6795	-0,1390	0,5405
Показник фінансової стійкості	0,5632	-0,1425	-0,3569	-0,7057	-0,2144	-0,9201

Виходячи з інформації, що наведена у таблиці 2.5 маємо ситуацію коли сума власного капіталу у 2021 р. та 2022 р. складає від'ємне значення. У саме у 2021 р. ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» отримало суму нерозподіленого збитку на суму 315114 тис. грн, що і привело до зниження власного капіталу до (-205605) тис. грн. У наступному році сума нерозподіленого збитку становить (-604 079 тис. грн), тобто зростає у два рази відносно 2022 р. Тому зниження суми власного капіталу до (-496951 тис. грн) не визиває здивування.

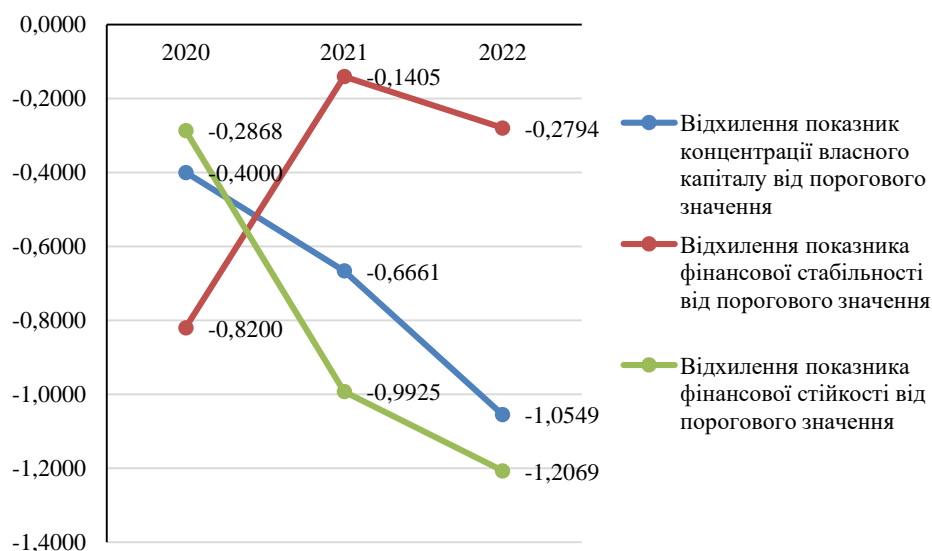

Рисунок 2.8 – Відхилення показників незалежності від порогового значення ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Отже окреслена ситуація не спонукає до ствердження, що можлива фінансова незалежність підприємства. Показник концентрації власного капіталу у

2021 р. та 2022 р. становить (-0,1661 част.од) та (-0,5549 част.од) відповідно. Аналогічна ситуація з показником фінансової стійкості, який також показує від'ємне значення.

Було визначено відхилення фактичних значень від порогових (рисунок 2.8). Встановлено, що протягом аналізованого періоду, показники незалежності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» менше за поріг. За результати 2022 р. маємо відхилення: за показником концентрації власного капіталу (-1,05 част.од); за показником фінансової стабільності (-0,279 част.од) і за показником фінансової стійкості (1,206 част.од).

Наступним кроком виконаємо розрахунок показників майнового стану аналізованого підприємства (таблиця 2.6). До показників майнового стану відносяться коефіцієнти: постійності активів, зносу основних засобів, питомої ваги дебіторської заборгованості у майні підприємства та показник мобільності активів.

Таблиця 2.6 – Показники майнового стану ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Вихідні дані						
Вартість необоротних активів	1014071	656837	424343	-357234	-232494	-589728
Власний капітал підприємства	163388	-205605	-496951	-368993	-291346	-660339
Середньорічна вартість основних засобів	746467	524786	181154	-221681	-343632	-565313
Первісна вартість основних засобів	915915	928656	883503	12741	-45153	-32412
Вартість оборотних активів	636595	600129	524630	-36466	-75499	-111965
Вартість дебіторської заборгованості	525358	461086	391277	-64272	-69809	-134081
Вартість активів	1633486	1237684	895546	-395802	-342138	-737940
Показники майнового стану						
Показник постійності активів, част.од	6,2065	-3,1947	-0,8539	-9,4012	2,3408	-7,0604
Показник зносу основних засобів, част.од	0,8150	0,5651	0,2050	-0,2499	-0,3601	-0,6100

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Питома вага дебіторської заборгованості у майні підприємства част.од	0,3216	0,3725	0,4369	0,0509	0,0644	0,1153
Показник мобільності активів, част.од	0,6278	0,9137	1,2363	0,2859	0,3227	0,6086

Отже відповідно до розрахунків маємо значення показники постійності активів - 2020 р. 6,0265 част.од, тобто необоротні активи у своїй вартості значно перевищували вартість власного капіталу. У наступному 2021 р. маємо зниження аналізованого показника до від'ємного значення, що обумовлено наявністю нерозподіленого збитку. У 2022 р. маємо також від'ємного значення показника постійності активів (-0,8539 част.од). Відхилення від порогового значення показника наведено на рисунку 2.9

Маємо зниження показника зносу основних засобів ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ». Останній у 2020 р. становив 0,815 част.од, а у 2021 р. знизився на 0,2499 част.од. У наступному році також маємо зниження показника на 0,3601 част.од.

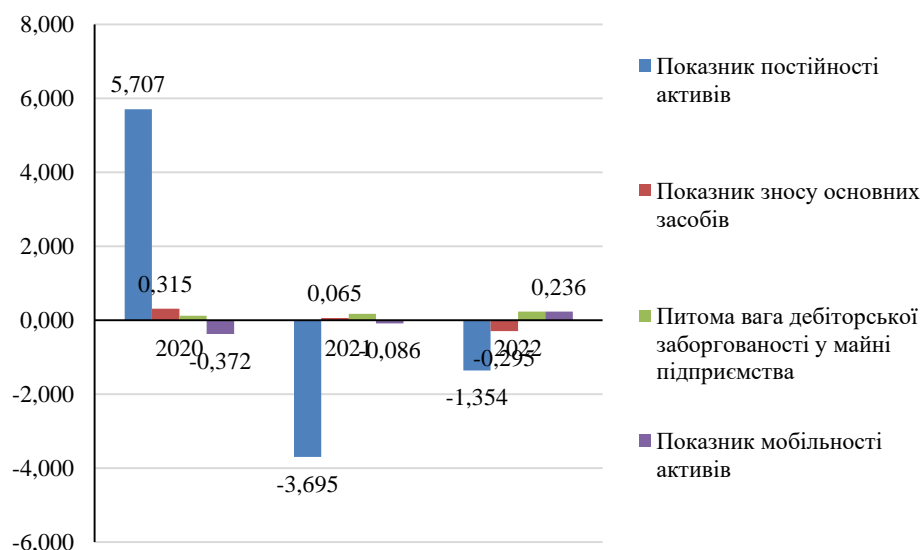

Рисунок 2.9 – Відхилення показників майнового стану від порогового значення ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Загалом зниження показника зносу основних засобів є позитивним явищем, але не за умови скорочення вартості основних засобів. А саме у 2020 р. середньорічна вартість основних засобів становила 746467 тис грн, а на кінець 2022 р. – 181154 тис. грн (зниження склало 565313 тис. грн). Схожа ситуація і з первісною вартістю основних засобів, остання у 2020 р. склала 915915 тис. грн, а у 2022 р. 883503 тис. грн. Зниження склало 32412 тис. грн.

Маємо зростання питомої ваги дебіторської заборгованості у майні підприємства. Остання зростає з 0,3216 част.од до 0,4369 част.од. Також відмітимо, що саме цей показник відповідає пороговому значенню протягом дослідного періоду.

Показник мобільності активів визначає відношення оборотних активів до необоротних. Останній у 2020 р. складає 0,6278 част.од (що менше за порогове значення на 0,372 част.од. Подальше зростання показника мобільності активів (до 1,23 част.од у 2022 р.) показує позитивну динаміку та призводить до подолання порогового значення (рисунок 2.9).

Наступним кроком виконаємо аналіз показників ділової активності. Результати розрахунку останніх наведені у таблиці 2.7, а відхилення їх від порогового значення на рисунку 2.10.

Таблиця 2.7 – Показники ділової активності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
Показник оборотності коштів у розрахунках (разів на рік)	1,4020	2,0695	1,2248	0,6674	-0,8447	-0,1773
Показник оборотності запасів (дні)	38,1436	34,7839	42,8968	-3,3596	8,1129	4,7532
Показник оборотності кредиторської заборгованості (дні)	35,7581	29,1788	39,6287	-6,5794	10,4500	3,8706
Показник оборотності власного капіталу (разів на рік)	5,4626	-6,0404	-1,2930	-11,5030	4,7475	-6,7555
Показник оборотності сукупного капіталу (разів на рік)	0,5464	1,0034	0,7175	0,4571	-0,2860	0,1711

У таблиця 2.7 наведено показники ділової активності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ». Встановлено, що протягом 2020-2022 рр. маємо зниження коефіцієнту оборотності оборотних коштів з 1,402 разів на рік до 1,2248 разів на рік. На рисунку 2.10 наведено відхилення аналізованого показника від порогового значення і кожного року маємо недосягнення мінімального значення оборотності.

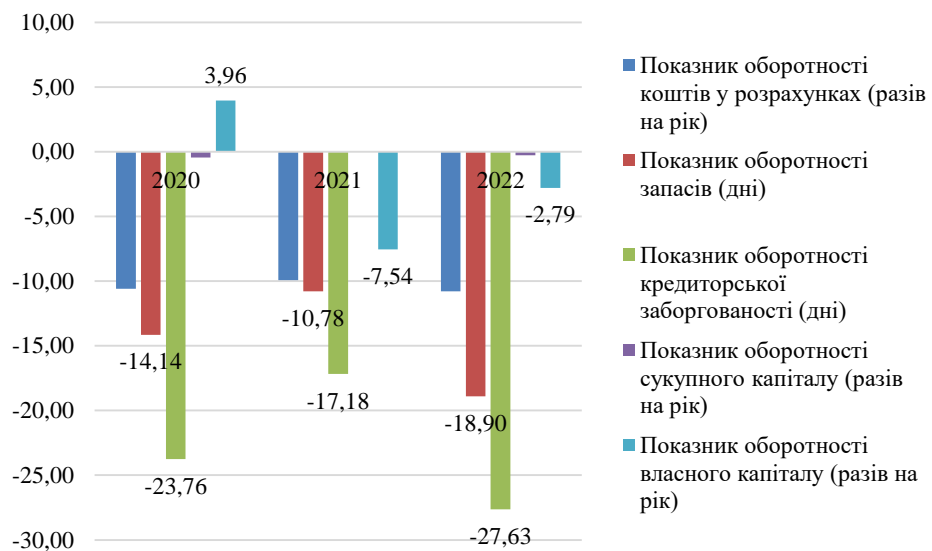

Рисунок 2.10 – Відхилення показників майнового стану від порогового значення ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

У свою чергу показник оборотності основних засобів зростає з 34,1 днів на рік до 42,89 днів на рік, тобто швидкість оборотності зростає на 4,75 дні. Показник оборотності кредиторської заборгованості протягом 2020-2022 рр. зростає 35,79 днів на рік до 39,62 днів на рік. Показник оборотності власного капіталу (разів на рік), у 2021-2022 рр. має від'ємне значення і вказує на відсутність оборотності. Аналізуючи показник оборотності сукупного капіталу (разів на рік), значачимо, що останній протягом 2020-2022 рр. зростає на 0,1711 разів на рік.

Загалом аналіз ділової активності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» показав, що швидкість оборотності скорочується і у порівнянні до порогових значень не відповідає необхідній динаміці. Тому можна зробити висновок про недостатній рівень ділової активності підприємства.

Наступним кроком виконаємо аналіз показників рентабельності на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» та виконаємо порівняння останніх з пороговим значенням. Виходячи з вище виконаного аналізу, підприємство було збитковим у 2021 р. та 2022 р. Тому показники рентабельності за ці роки будуть 0%. Єдиний показник, який можна визначити у ці роки, це коефіцієнт рентабельності продукції. Виходячи з цього пропонуємо зобразити у таблиці 2.8 відхилення від порогового значення.

Таблиця 2.8 – Відхилення показників рентабельності від порогових значення на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Показник, %	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Показник рентабельності сукупного капіталу	-2,50%	-2,50%	-2,50%
Показник рентабельності власного капіталу	-5%	-5,00%	-5,00%
Показник рентабельності основних засобів	-6,00%	-6,00%	-6,00%
Валова рентабельність реалізованої продукції	-1,00%	-6,20%	-7,50%
Чиста рентабельність реалізованої продукції	-5,00%	-5,00%	-5,00%

Протягом 2020-2022 рр. ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» було збитковим (таблиця 2.1, рисунок 2.6). Тому і показник рентабельності визначені на рівні 0%. Тому встановлено, що за всіма показниками рентабельності просліджується недосягнення порогових значень.

Підводячи підсумок проведеного аналізу стану фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» встановлено негативний вплив фінансових загроз на діяльність підприємства. Протягом останніх трьох років компанія отримала збитки, а у 2021 р. збитковість зайшла своє відображення у власному капіталу підприємства. Все це нашоє на необхідність проведення діагностика банкрутства. Для цього було обрано модель О. Терещенко.

Таблиця 2.9 – Розрахунок складових моделі ймовірності банкрутства за моделлю О. Терещенко

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
x1	5,5997	7,1432	2,5677	1,5435	-4,5755	-3,0320
x2	10,2486	7,1187	3,5787	-3,1299	-3,5400	-6,6699

Показник, тис. грн	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022-2020
x3	-0,0592	-0,2965	-0,3225	-0,2373	-0,0260	-0,2634
x4	-0,1083	-0,2955	-0,4496	-0,1871	-0,1541	-0,3412
x5	0,0660	0,0518	0,0665	-0,0142	0,0147	0,0005
x6	0,5464	1,0034	0,7175	0,4571	-0,2860	0,1711

У таблиці 2.9 наведено розраховані коефіцієнту діагностики настання банкрутства за моделлю О. Терещенко. Протягом дослідного періоду просліджуються жорства динаміка зниження окреслених коефіцієнтів, що є негативним явище при визначенні ймовірності банкрутства. На рисунку 2.11 наведено розраховане значення коефіцієнту ймовірності банкрутства.

Рисунок 2.11 – Коефіцієнт, який характеризує ймовірність банкрутства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Виходячи з інформації наведеної на рисунку 2.11 розрахунковий коефіцієнт, що характеризує ймовірність банкрутства за моделлю О. Терещенко у 2020 р. становив 8,16 част.од. За результатами роботи маємо зниження показника до 6,95 част.од і на кінець 2022 р. окреслений показник знижується до від'ємного значення.

Ймовірності банкрутства за моделлю О. Терещенко передбачає три рівня. Розрахунки показали, що у 2022 р. значення показника Z склало від'ємне

значення. Тому пропонуємо доповнити існуючу модель рівнем $Z < 0$, який буде вказувати на підвищену ймовірність банкрутства

Таблиця 2.10 - Ймовірність банкрутства за моделлю О. Терещенко ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Діапазони зміни показника Z	Ймовірність банкрутства	Показник Z		
		2020	2021	2022
$Z < 0$	Підвищена ймовірність банкрутства	х	х	-1,23
$0 < Z < 1$	Існує ймовірність банкрутство	х	х	х
$1 < Z < 2$	Стан при якому відбувало порушення фінансової стійкості	х	х	х
$Z > 2$	Ознаки ймовірності банкрута не знайдено	8,16	6,9	х

Підводячи підсумок вище наведеного, маємо що на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» протягом аналізованого періоду відбуваються негативні тенденції зниження обсягів виробництва та реалізації продукції. Також має місце погіршення рівня ліквідності, незалежності, рентабельності, ділової активності тощо. Загалом рівень фінансової безпеки визначено на незадовільному стану. Проведений аналіз діагностики банкрутства показує підвищену ймовірність банкрутства у 2022 р.

У наступному розділі пропонуємо розглянути можливі резерви покращення фінансового стану та підвищення рівня фінансової безпеки. Для цього планується використовувати метод факторного та кореляційно-регресивного аналізу.

РОЗДІЛ 3.

РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА УНИКНЕННЯ БАНКРУТСТВА ПАТ «ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «КОНТІ»

3.1. Характеристика резервів підвищення рівня фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

У попередньому розділі було виконано аналіз показників, що характеризують рівень фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ». Встановлено зниження рівня фінансової безпеки протягом 2020-2022 рр. та діагностовано підвищену ймовірність банкрутства. Тому пропонуємо розглянути декілька джерел, ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ», яке знаходиться на межі банкрутства, може шукати резерви для виходу з цієї ситуації. Окремо визначимо резерви внутрішнього та зовнішнього характеру.

Почнемо із внутрішніх резервів. До них можна віднести:

реструктуризацію боргів, яка передбачає переговори з кредиторами про реструктуризацію боргів, що може включати продовження термінів погашення, зниження процентних ставок або списання частини боргу;

зниження витрат, проведення ретельного аналізу витрат та виявлення можливостей для економії, таких як скорочення персоналу, оптимізація логістики або зменшення орендної плати;

продаж активів, реалізація необов'язкових активів, таких як нерухомість, обладнання або інвестиції, для отримання коштів;

підвищення ефективності, впровадження заходів з підвищення операційної ефективності, таких як покращення процесів, використання нових технологій або навчання персоналу.

Зовнішні резерви:

державна допомога, уряди багатьох країн пропонують програми допомоги підприємствам, що знаходяться у скрутному становищі. Ця допомога може включати фінансову підтримку, податкові пільги або консультаційні послуги;

інвестиції, залучення нових інвестицій від венчурних капіталістів, ангелів-інвесторів або інших джерел;

кредити, отримання кредитів від банків або інших фінансових установ;

факторинг, продаж дебіторської заборгованості факторинговій компанії в обмін на негайні кошти.

Професійна допомога:

консультанти з питань банкрутства, спеціалісти, які можуть допомогти підприємству розробити план реструктуризації або банкрутства;

юристи, юридичні послуги з питань банкрутства, переговорів з кредиторами та захисту інтересів підприємства;

фахівці з антикризового управління, консультанти, які можуть допомогти підприємству розробити та впровадити стратегію виходу з кризи.

Почне з першого пункту пошуку внутрішніх резервів, а саме реструктуризацію боргів. ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ», протягом останніх трьох років нарощувало обсяг довгострокової та короткострокової заборгованості.

Довгострокова заборгованість у 2021 р. складала 1269442 тис. грн (довгострокові кредити банкам 1 205 354 тис. грн та інша довгострокова заборгованість 64 068 тис. грн.) На кінець 2022 р. маємо обсяг довгострокової заборгованості 1142254 тис. грн (1068850 тис. грн довгострокові кредити банкам та 73404 тис. грн інша довгострокова заборгованість) Отже зниження склало 10,09%. Разом з тим ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» збільшувало короткострокову заборгованість банкам з 46872 тис грн у 2021 р. до 151110 тис. грн у 2022 р.

Довгостроковий кредит ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» має в національній валюті у АТ «Укресімбанк» і на кінець 2022 р. останній становить

556716 тис. грн, а сума відсотків за ним – 512134 тис. грн. На початок 2023 р. ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» взяли короткостроковий кредит 150 110 тис. грн., зі строком погашення до 31.12.2023 року.

Повертаючись до оцінювання рівня фінансової безпеки, доцільно звернути увагу саме на показники, що передбачають саме поточні зобов'язання. Першою групою таких показників, є показники ліквідності. Результати аналізу останніх наведено у параграфі 2.2. Встановлено, що відхилення від порогового значення має місце лише за показником абсолютної ліквідності. Але низьке значення останнього скоріше є наслідком зниженням обсягу грошових коштів та їх еквівалентів.

Наступна група показників, це показники незалежності. За цією групою має недосягнення порогового значення за всіма показниками (параграф 2.2). І саме за цією групою показників можна побачити другу проблему що призвела до зниження рівня фінансової безпеки та зростання ймовірності банкрутства. Мова йде про від'ємне значення власного капіталу ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ», що формувався за умови збитковості діяльності протягом більш ніж три роки. Збиток у 2021 р. становив 366981 тис. грн, а у 2022 р. – 288258 тис. грн.

З виявлення ступеня впливу зміни власного капіталу на наведені показники пропонуємо провести факторний аналіз показників : концентрації власного капіталу та фінансової стійкості. Для цього плануємо використати інтегральний метод.

Модель, яка може бути використана для аналізу показника концентрації власного капіталу представлена у формулі 3.1

$$A = \frac{X}{Y}; \quad (3.1)$$

Влив зміни показника X та показник A визначається по формулі 3.2

$$\Delta A(X) = \frac{\Delta X}{\Delta Y} \times \ln \left| \frac{Y_1}{Y_0} \right| \quad (3.2)$$

Вплив зміни показника Y та показник A визначається по формулі 3.3

$$\Delta A(Y) = \Delta A - \Delta A(X) \quad (3.3)$$

Аналіз показника фінансової стійкості запропоновано здійснювати за моделлю:

$$A = \frac{X}{Y+C} \quad (3.4)$$

Вплив показника X на зміну показника A за моделлю 3.4 визначається за формулою:

$$\Delta A(X) = \frac{\Delta X}{\Delta Y + \Delta C} \times \ln \left| \frac{Y_1 + C_1}{Y_0 + C_0} \right| \quad (3.5)$$

Вплив показника Y на зміну показника A за моделлю 3.4 визначається за формулою:

$$\Delta A(Y) = \frac{\Delta A - \Delta A(X)}{\Delta Y + \Delta C} \times \Delta Y \quad (3.6)$$

Вплив показника C на зміну показника A за моделлю 3.4 визначається за формулою:

$$\Delta A(Y) = \frac{\Delta A - \Delta A(X)}{\Delta Y + \Delta C} \times \Delta C \quad (3.7)$$

Виходячи з вище наведених формул пропонуємо визначити ступінь впливу власного капіталу на показник незалежності. Результати розрахунку занесено у таблиця 3.1

Першим виконано дослідження зміни показника концентрації власного капіталу, який визначається як відношення суми власного капіталу до середньорічної вартості активів підприємства.

Таблиця 3.1 – Результат проведення факторного аналізу показників фінансової незалежності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Показник	2021-2020	Питома вага у загальній зміні	2022-2021	Питома вага у загальній зміні	2022-2020	Питома вага у загальній зміні
Показник концентрації власного капіталу						
Зміна показника концентрації власного капіталу	-0,2661	100	-0,388	100	-0,6549	100
Вплив зміни власного капіталу	-0,2587	97,195	-0,276	70,868	-0,538	82,120
Вплив зміни вартості активів	-0,0075	2,805	-0,113	29,132	-0,117	17,880
Показник фінансової стійкості						
Зміна показника фінансової стійкості	-0,7057	100	-0,214	100	-0,920	100
Вплив зміни власного капіталу	-0,5134	72,752	-0,206	95,839	-0,940	102,122
Вплив зміни довгострокових зобов'язань	-0,1899	26,906	-0,022	10,417	0,014	-1,510
Вплив зміни короткострокових зобов'язань	-0,0024	0,342	0,013	-6,257	0,001	-0,136

Визначеного, що протягом 2020-2022 рр. коефіцієнт концентрації власного капіталу знижувався (параграф 2.2). Факторний аналіз показав, що більша частина зниження припадає на власний капітал (у 2021 р. 97,195%, у 2022 р. 70,8868%) Протягом 2022-2020 рр. зниження аналізованого показника на 0,6549 част.од на 82,10% обумовлено зниженням власного капіталу та 17,88% скороченням вартості активів підприємства.

З метою врахування обсягу зобов'язань було виконано аналіз показника фінансової стійкості (таблиця 3.1). Аналіз також показує, що на зниження аналізованого показника негативний вплив має зниження власного капіталу. А саме на зниження коефіцієнту фінансової стійкості у 2021 р. негативний вплив має зниження власного капіталу (-0,5134 част.од), що складає 72,75% загального зниження. У 2022 р. ситуація схожа, питома вага у загальному зниження у обсязі 95,83% припадає на власний капітал підприємства.

Проведений факторний аналіз показників фінансової незалежності підтверджують тезу щодо необхідно розробки заходів, щодо зниження збитковості. Так як «нерозподілений збиток» ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» є наслідок отримання збитку від діяльності, пропонуємо визначити показники які впливають на перевищення витрат над доходами. Для цього скористаємось кореляційно-регресивним аналізом.

Першим кроком виконаємо аналіз показників які впливають на отримання збитку. Встановлено наявність кореляційної залежності між обсягом чистого фінансового результату (ЧФР) та довгостроковими зобов'язаннями (ДЗ). Окреслена залежність представлена у формулі 3.8

$$\text{ЧФР} = -65074,04 - 0,2192 \times \text{ДЗ} \quad (3.8)$$

Відповідно до формули 3.8 можна зробити висновок, що чим менше величина довгострокових зобов'язань, тим більше чистий фінансовий результат. І навпаки, чим більше довгострокових зобов'язань тим менше обсяг чистого фінансового результату. Коефіцієнт детермінації розробленої моделі становить 0,967 част. од.

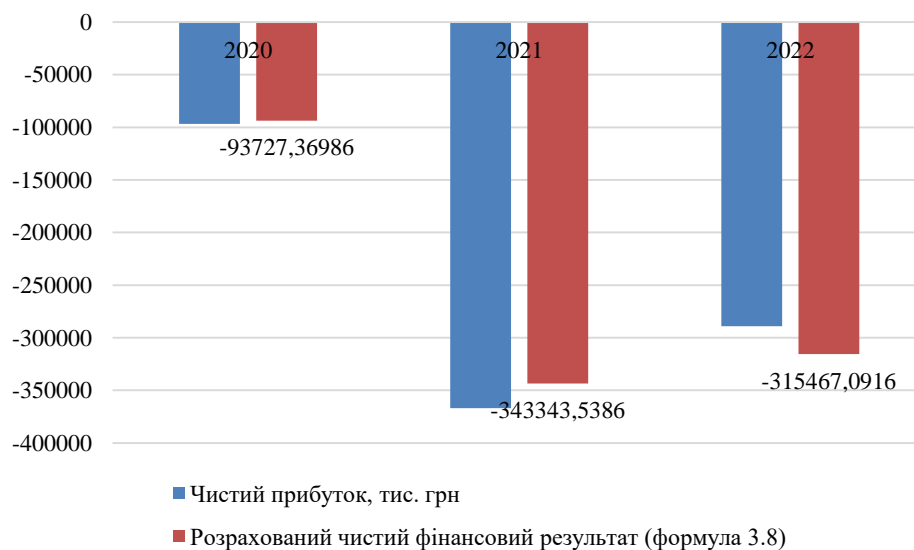

Рисунок 3.1 – Розраховане значення чистого фінансового результату ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Виходячи із розрахунків маємо формулу 3.8, що дозволить виконати планування чистого фінансового результату виходячи із зміни величини довгострокових зобов'язань.

В свою чергу, обсяг чистого фінансового результату впливає на показник власного капіталу підприємства (ВК), що обумовлено формулою 3.9

$$ВК=260814,36+1,756\times\text{ЧФР} \quad (3.9)$$

Виходячи із розробленого рівняння, маємо що чим більше величина чистого фінансового результату, тим більше обсяг власного капіталу підприємства.

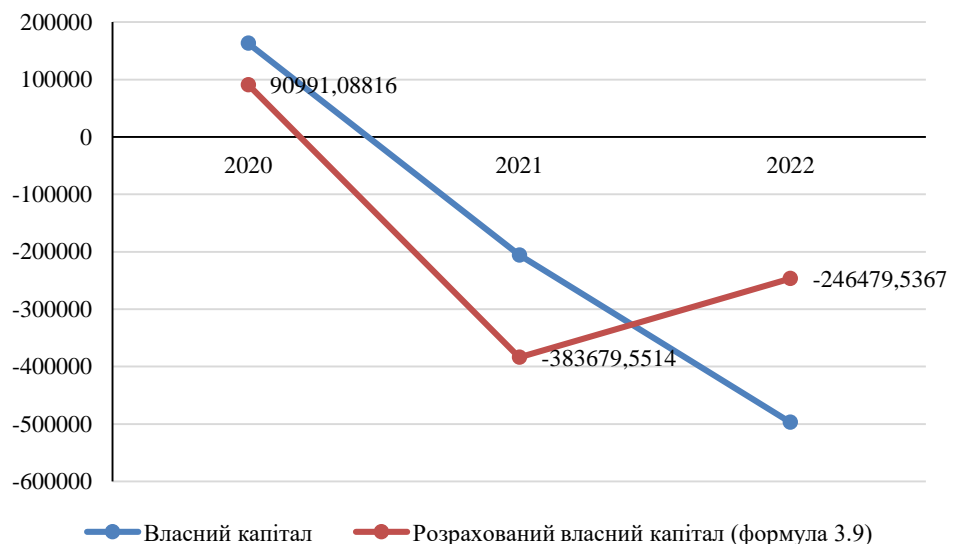

Рисунок 3.2 – Розраховане значення власного капіталу ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

З метою виявлення причин збитковості діяльності було проаналізовано звіт про фінансовий результат на предмет виявлення найбільшої статті витрат (таблиця 3.2). Встановлено, що підприємство отримували обсяг валового прибутку у 2020 р. – 174896 тис. грн, у 2021 р. 171438 тис. грн та у 2022 р. 77447 тис. грн. Звісно просліджується негативна динаміка, але відсутній збиток.

Збиток з'являється починаючи з фінансового результату від операційної діяльності. Останній у 2020 р. склав 89886 тис. грн, у 2021 р. 58484 тис. грн і у 2022 р. 55452 тис. грн. Обсяг операційних витрат у 2020 р. становив 279702 тис. грн, з яких 14,98% адміністративні витрат, 68,38% витрати на збут та 16,64% інші операційні витрати. Отже бачимо зниження збитку від операційної діяльності, тому можна висновок про те, що ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» займається оптимізацію витрат операційного характеру.

Таблиця 3.2 – Структура операційних та фінансових витрат ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

Показник	2020	Питома вага	2021	Питома вага	2022	Питома вага
Витрати операційної діяльності						
Адміністративні витрати	41893	14,98	42251	17,82	33362	23,77
Витрати на збут	191261	68,38	159880	67,42	68519	48,81
Інші операційні витрат	46548	16,64	35017	14,77	38491	27,42
Разом	279702	100	237148	100	140372	100
Витрати фінансової діяльності						
Фінансові витрати	25245	99,66	25245	6,48	25777	8,70
Інші витрати	85	0,34	364533	93,52	270619	91,30
Разом фінансові витрати	25330	100	389778	100	296396	100

Наступним кроком проаналізовано показник фінансового результату до оподаткування. Останній у 2020 р. становить (-114540 тис. грн) і у 2021 р. зростає до (-447459 тис. грн.) Також збитковість за фінансовим результатом до оподаткування має місце і у 2022 р. (-352171 тис. грн). Збиток був збільшений за рахунок зростання фінансових витрат у 2021 р. до 389778 тис. грн, з яких 6,48% фінансові витрати на 93,52% інші витрати. У 2022 р. сума фінансових витрат трішки скоротилась і досягла 296396 тис. грн з яких 25777 тис. грн фінансові витрати (8,7% загального їх обсягу) та 270619 тис. грн (91,3%) інших витрат.

Таким чином можна сказати, що резервом покращення рівня фінансової безпеки є зниження витрат від фінансової діяльності. З метою виявлення причини зростання витрат, особливо «інших витрат» використано метод кореляційно-регресивного моделювання.

Встановлено, що обсяг «інших фінансових витрат» (ІФВ) залежить від зміни довгострокових зобов'язань, що обумовлено рівнянням 3.10:

$$\text{ІФВ} = -42415,18 + 0,299 \times \text{ДЗ} \quad (3.10)$$

Відповідно до формули 3.10 маємо, що чим більше обсяг довгострокових зобов'язань тим більше обсяг інших фінансових витрат. Значить треба подумати над зменшенням обсягу довгострокових зобов'язань. Для проведення фінансового оздоровлення підприємства було виконано дослідження залежності короткострокових зобов'язань та операційних витрат. В результаті отримано відсутність наявності будь-якої залежності при яким має місце зниження операційних витрат.

Резюмуючи вище зазначене можна зробити наступні висновки:

основною проблемою зниження рівня фінансової безпеки на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» є зростання довгострокових зобов'язань та зниження чистого фінансового результату до зони збитків;

встановлено, що починаючи з 2021 р. на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» присутній нерозподілений збиток і його обсяг у 2022 р. збільшився у двічі відносно попереднього періоду;

з метою виявлення причин отримання збитку було проведено факторний аналіз показників ліквідності. Встановлено, що на обсяг останніх значний вплив має зростання поточних зобов'язань;

використано інструменти кореляційно-регресивного аналізу та встановлено, що наявність кореляційної залежності між: чистим фінансовим результатом та довгостроковим зобов'язаннями; власним капіталом та чистим фінансовим результатом; іншими фінансовим витратами та обсягом довгострокових зобов'язань.

Для покращення стану фінансової безпеки та зниження ймовірності банкрутства рекомендовано запропонувати заходи на скорочення обсягу

довгострокових зобов'язань та підвищення доходів підприємства. Останні планується розкрити у наступному параграфі.

3.2. Розробка заходів, щодо підвищення фінансової безпеки та зниження ймовірності банкрутства ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Вище окреслені напрямки розробки напрямків покращення стану фінансової безпеки та зниження ймовірності банкрутства беруть свій початок з необхідності зниження обсягу довгострокових зобов'язань та зростання доходу. Почне з детального дослідження складу довгострокових зобов'язань.

Таблиця 3.3. Довгострокова кредиторська заборгованість за кредитами банків ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ», тис. грн

Показник	2021	2022	Відносне відхилення, %
Довгостроковий кредит в національній валюті в АТ "Укресімбанк"	676344	556716	-17,69
Довгострокові відсотки за кредит АТ "Укресімбанк"	529010	512134	-3,19
Разом	1205354	1068850	-11,32

ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» має довгострокову заборгованість перед АТ «Укресімбанк» починаючи з 2018 р. Первинна величина боргу становить 821 810 094,89 грн. У 2022 р. підприємством не сплачено 556716 тис.грн основного боргу та 512134 тис. грн відсотків за користування кредитними ресурсами.

Аналіз зміни довгострокової заборгованості перед АТ «Укресімбанк» має наступну динаміку, у саме протягом 2021-2022 рр. маємо зниження обсягу довгострокового кредиту в національній валюті в АТ «Укресімбанк» на 17,69%. Довгострокові відсотки за кредит АТ «Укресімбанк» протягом аналізованого періоду знижується на 3,19%. Загальний обсяг довгострокової заборгованості

скорочується на 11,32%. Таким чином, маємо поступове зниження обсягу заборгованості. Разом з тим темп зниження є недостатнім враховуючи зростання темпу зростання рівня інфляції.

Наступним кроком виконаємо аналіз «іншої довгострокова кредиторська заборгованість» за 2021-2022 рр. на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ». Результати аналізу приведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4. Інша довгострокова кредиторська заборгованість ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ», тис. грн

Показник	2021 р.	2022 р.	Відносне відхилення, %
Кредиторська довгострокова заборгованість за оренду активів у формі права користування, в т. ч.:	8529	9193	7,79
ПШ «Віп-рент»	14	0	-100,00
УДКСУ в м. Костянтинівка	8515	9193	7,96
Кредиторська довгострокова заборгованість за товарні знаки	40574	48689	20,00
Кредиторська довгострокова заборгованість з поворотної фінансової допомоги	1030	1239	20,29
Кредиторська довгострокова заборгованість по дивідендах	11905	14286	20,00
Кредиторська довгострокова заборгованість з відступлення права вимоги боргу	2030	0	-100,00
Разом:	64068	73404	14,57

Отже маємо зростання суми «Іншої довгострокової кредиторської заборгованості» з 64068 тис. грн у 2021 р. до 73404 тис. грн або на 14,57%. Зростання є наслідком підвищення кредиторської довгострокової заборгованості за оренду активів у формі права користування перед УДКСУ в м. Костянтинівка у обсязі 7,96% у 2022 р. відносно 2021 р.

Також маємо зростання кредиторська довгострокова заборгованість: за товарні знаки у обсязі 20%; з поворотної фінансової допомоги – 20,29%; заборгованість по дивідендах – 20%.

У таблиці 3.5 виконано розкритий аналіз кредиторської довгострокової заборгованості за товарні знаки, які має ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ».

Таблиця 3.5. Кредиторська довгострокова заборгованість за товарні знаки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ», тис. грн

Контрагенти	Колесніков Борис Вікторович	Акціонери, 7 фізичних осіб
Договори	№ 010713-31-116 від 11.07.2013 року, № 010713- 37-90 від 01.07.2013 року, № 010713-40-19 від 01.07.2013 року, № 010713-49-1 від 01.07.2013 року	
Номінальна вартість заборгованості	112 991	112 990
на 30.12.2022 з урахуванням дисконтування	24 345	24 344
на 31.12.2021 з урахуванням дисконтування	20 287	20 287
Строк погашення	31.05.2031	31.05.2031
Ймовірність погашення	100%	100%

Отже згідно до таблиці 3.5 маємо заборгованості за товарні знаки у 2022 р. перед Борисом КОЛЕСНИКОВИМ у обсязі 24344 тис. грн; перед акціонерами та фізичними особами 20287 тис. грн. Загальна величина заборгованості у 2022 р. становить 48689 тис. грн, що на 20% більше ніж у 2021 р.

На останньому етапі пропонуємо розглянути кредиторську заборгованості по дивідендах, аналіз останніх наведено у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 - Кредиторська довгострокова заборгованість по дивідендах ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ», тис. грн

Показники	Колесніков Борис Вікторович	Колеснікова Світлана Володимирівна	Акціонери
Номінальна вартість	16559	16559	33189
на 31.12.2022 з урахуванням дисконтування	3568	3568	7150
на 31.12.2021 з урахуванням дисконтування	2973	2973	5959
Строк погашення	31.05.2031	31.05.2031	31.05.2031

Кредиторська довгострокова заборгованість по дивідендах представлена заборгованість у розмірі 14286 тис. грн у 2022 р., що на 2381 тис. грн більше ніж у 2021 р. Нарощування окресленої заборгованості є наслідком зростання

заборгованості перед власниками на 595 тис. грн перед кожним на 1191 тис. грн. перед іншими акціонерами та фізичним особами.

Виходячи з детального аналізу обсягу довгострокової заборгованість встановлено, що зростання заборгованості за товарні знаки є наслідком заключення договору з купівлі товарних значків із зростанням вартості останніх.

У плановому періоді пропонуємо враховувати форс-мажорі обставини та не проводити переоцінку вартості товарних знаків. Пропонуємо залишити їх вартість на початок 2022 р. Таким чином плановий обсяг довгострокової заборгованість за товарні знаки встановити на рівні 40574 тис. грн.

Кажучи про заборгованість за дивідендами (таблиця 3.6) пропонуємо взагалі не брати на себе заборгованість за виплатою дивідендів, адже останні три роки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» було збитковим. Все запропоновані напрямки оптимізації довгострокових зобов'язань зведено у єдину таблицю 3.7.

Таблиця 3.7 – Плановий обсяг довгострокової заборгованості ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ», тис. грн.

Показник	2022	Заходи	Плановий рік	Відносне відхилення, %
Довгострокова кредиторська заборгованість за кредитами банків				
Довгостроковий кредит в національній валюті в АТ "Укресімбанк"	556716	Зниження відповідно до тенденції попередніх років	417537	-25
Довгострокові відсотки за кредит АТ "Укресімбанк"	512134	Зниження відповідно до тенденції попередніх років	496769,98	-3
Разом	1068850	х	914306,98	-14,46
Інша довгострокова кредиторська заборгованість				
Кредиторська довгострокова заборгованість за оренду активів у формі права користування, в т. ч.:	х	х	х	х
УДКСУ в м. Костянтинівка	9193	х	9193	х
Кредиторська довгострокова заборгованість за товарні знаки	48689	Переглянути вартість та встановити на рівні початку 2022 р.	40574	
Кредиторська довгострокова заборгованість з поворотної	1239	х	1239	0

Показник	2022	Заходи	Плановий рік	Відносне відхилення, %
фінансової допомоги				
Кредиторська довгострокова заборгованість по дивідендах	14286	проведення зборів ради директорів та укладання мирової угоди про списання боргу	0	-14286
Разом	73404	x	51006	-30,51
Загальний величина довгострокових зобов'язань	1142254	x	965312,98	-15,49

Наступним кроком пропонуємо розглянути можливість збільшення чистого фінансового результату. Останнє можна здійснити шляхом збільшення доходів та зниження витрат. Встановлено, що зниження довгострокових зобов'язань може привести до зниження величини інших фінансових витрат (формула 3.10).

$$ІФВ_{\text{план}} = -42415,18 + 0,299 \times 965312,98; \quad ІФВ_{\text{план}} = 247089,92$$

Скориставшись формулою 3.10 маємо планове значення показника інших фінансових витрат, який на 23529,07 тис. грн менше ніж у 2022 р. Також можна спланувати показник чистого фінансового результату за умови зниження довгострокових зобов'язань (формула 3.8):

$$ЧФР_{\text{план}} = -65074,04 - 0,2192 \times 965312,98; \quad ЧФР_{\text{план}} = -276\,679,92$$

Отже за умови зниження довгострокових зобов'язань маємо можливість знизити величину збитку на 38787 тис. грн відносно 2021 р. Отже підприємство залишається у зоні збитку, але трішки у меншому. Тому зниження довгострокових зобов'язань для покращення фінансового стану є недостатнім.

Тому пропонуємо розглянути можливість збільшення доходу ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за рахунок зростання частини продукції реалізованої у країни Європейського союзу. Відповідно до таблиці 2.2 маємо, що

протягом 2021-2022 рр. знижується питома вага продукції, реалізованої на експорт. Враховуючи інтеграцію вітчизняної економіки до краї Європи, пропонуємо визначити можливість продажу продукції у країнах близького зарубіжжя. Це надасть можливість без зростання обсягу виробництва продукції підвищити виручку від реалізації за рахунок курсових різниць.

Орієнтуючись на показники ефективності роботи у 2020 р. маємо частини виручки, що отримана за рахунок експорту 6,3% (56277 тис. грн) і на кінець 2022 р. знижується до 2%. Отже маємо резерв зростання реалізації продукції на експорт. При чому дохід на 1 т. реалізованої продукції на експорт у гривневому рівні більше (таблиця 2.2). Для того щоб визначити планове значення чистого доходу від реалізації продукції в залежності від зміни структури каналів реалізації розроблено кореляційно-регресивну модель:

$$\text{ЧДРП} = 533043,78 + 7852464 \times \text{ПВекспорт} \quad (3.11)$$

де ПВекспорт – питома вага обсягу реалізації продукції на експорт у загальній виручці.

Справедливість розробленої моделі підтверджується коефіцієнтом детермінації 0,47 час. од або кореляцій 0,68 част.од. На рисунку 3.3 наведено варіанти зростання чистого доходу від реалізації продукції за умови зміни структури каналів збуту.

Отже маємо планові значення чистого доходу від реалізації продукції при зміні частини реалізації продукції на експорт. Встановлено, що чим більша частина реалізації на експорт тим більше обсяг виручки. Зважаючи на досвід експорту продукції, маємо можливість реалізовувати на експорт до 6% обсягу виробництва продукції без додаткових інвестицій у запаси.

Таким чином встановимо чистий дохід від реалізації на рівні 1004191,64 тис. грн. Маючи чистий дохід можемо визначити валовий прибуток підприємства за умови використання моделі 3.12.

$$\text{ВП} = 5967,86 + 0,1461 \times \text{ЧДРП} \quad (3.12)$$

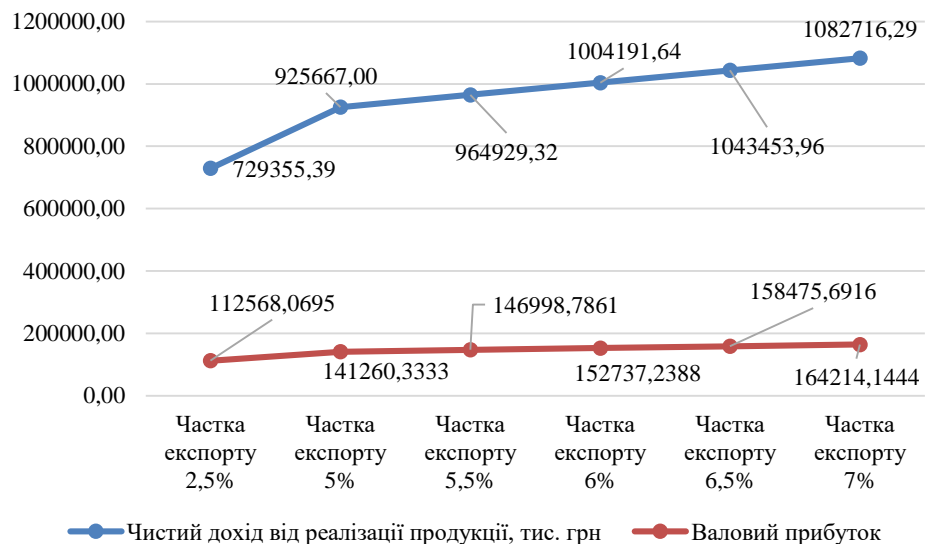

Рисунок 3.3 – Плановий чистий дохід від реалізації продукції та валового прибутку за умови збільшення експорту продукції ПАТ «Виробниче об’єднання «КОНТИ»

Виходячи з інформації, що наведена на рисунку 3.3, маємо що за умови зростання чистого доходу зростає і валовий прибуток. Виходячи з вище наведеного можна визначити структуру каналів збуту, при якому ПАТ «Виробниче об’єднання «КОНТИ» отримувати прибуток.

Таблиця 3.8 – Планування чистого фінансового результату ПАТ «Виробниче об’єднання «КОНТИ» за умови зростання частки експорту продукції

Показник	2022 р.	Плановий рік (Частка експорту 6%)	Плановий рік (Частка експорту 6,5%)	Плановий рік (Частка експорту 7%)	Плановий рік (Частка експорту 35%)
Валовий прибуток	77447	152737,2388	158475,6916	164214,1444	485567,49
Адміністративні витрати	33362	33362	33362	33362	33362
Витрати на збут	68519	68519	68519	68519	68519
Інші операційні витрат	38491	38491	38491	38491	38491
Інші операційні доходи	7473	7473	7473	7473	7473
Фінансовий результат від операційної діяльності	-55452	19838,23885	25576,69161	31315,14436	352668,49
Інші фінансові доходи	-343	-343	-343	-343	-343

Показник	2022 р.	Плановий рік (Частка експорту 6%)	Плановий рік (Частка експорту 6,5%)	Плановий рік (Частка експорту 7%)	Плановий рік (Частка експорту 35%)
Фінансові витрати	-25 777	-25 777	-25 777	-25 777	-25 777
Інші витрати	-270 619	-247089,92	-247089,92	-247089,92	-247088,92
Фінансовий результат до оподаткування	-352 191	-253 372	-247 633	-241 895	79 460
Чистий фінансовий результат	-288 878	-208 018	-203 307	-198 596	65 236

Виходячи з інформації що наведена у таблиці 3.8 маємо, що за умови збільшення частки продукції реалізованої на експорт до 35%, підприємство матиме можливість вийти з зони збитку. Отже при плануванні рівня фінансової безпеки пропонуємо зупинитися на зростанні чистого доходу за умови реалізації товарів на експорт.

Наступним кроком скористаємось формулою 3.9 та визначимо планову величину власного капіталу за умови виходу з зони фінансового збитку

$$ВК=260814,36+1,756 \times 65236 ; ВК_{\text{план}}=375382,776 \text{ тис .грн}$$

Отже планова величина власного капіталу становитиме додатною суму 375382,77 тис. грн. Виходячи з цього пропонуємо визначити планові значення показників фінансової безпеки та їх відхилення від порогових величин.

Почнемо з показників ліквідності, останні за умови зменшення довгострокової заборгованості та зростання чистого фінансового результату зміни не відбудуться.

Таблиця 3.9 – Планові значення показник фінансової незалежності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Показник	2022	Відхилення від порогового значення	Плановий рік	Відхилення від порогового значення	Висновок
Показник концентрації власного капіталу	-0,5549	-1,0549	0,4192	-0,0808	Відхилення скорочується
Показник фінансової стабільності	0,7206	-0,2794	1,4971	0,4971	Відхилення скорочується

Показник	2022	Відхилення від порогового значення	Плановий рік	Відхилення від порогового значення	Висновок
Показник фінансової стійкості	-0,3569	-1,2069	0,3088	-0,5412	Відхилення скорочується
Показник концентрації власного капіталу	-0,5549	-1,0549	0,4192	-0,0808	Відхилення скорочується

У таблиця 3.9 наведено результати розрахунку показників фінансової незалежності за умови зниження обсягу довгострокових зобов'язань. За всіма розрахованими показниками присутнє скорочення відхилення від порогового значення. За показником концентрації власного капіталу маємо зниження відхилення від порогового значення до (-0,08 част.од). За показником фінансової стійкості маємо скорочення відхилення і навіть перевищення порогове значення на 0,4971 част.од. За іншими показниками також маємо позитивну динаміку.

Таблиця 3.10 – Планові значення показників майнового стану ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Показник	2022	Відхилення від порогового значення	Плановий рік	Відхилення від порогового значення	Висновок
Показник постійності активів	-0,8539	-1,354	1,1304	0,630	Відхилення скорочується
Показник зносу основних засобів	0,2050	-0,295	0,2050	-0,295	Змін не відбулось
Питома вага дебіторської заборгованості у майні підприємства	0,4369	0,237	0,4369	0,237	Змін не відбулось
Показник мобільності активів	1,2363	0,236	1,2363	0,236	Змін не відбулось

У таблиця 3.10 наведено розраховані показники майнового стану. Виявлено, що за умови скорочення довгострокових зобов'язань маємо досягнення порогового значення за показником постійності активів. За іншими коефіцієнтами змін не відбулось.

У наступній таблиці (таблиця 3.11) наведено планові значення показників ділової активності. Встановлено, що запропоновані заходи призвели до

скорочення відхилення від нормативного значення за показником оборотності коштів у розрахунках (з -10,78 разів на рік до -5,75 разів на рік). Також відбувається пришвидшення оборотності запасів з 42,89 днів до 8,399 днів на рік. Тобто порогове значення досягнуто та перейдено.

Таблиця 3.11 – Планові значення показників ділової активності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Показник	2022	Відхилення від порогового значення	Плановий рік	Відхилення від порогового значення	Висновок
Показник оборотності коштів у розрахунках (разів на рік)	1,2248	-10,78	6,2547	-5,75	Відхилення скорочується
Показник оборотності запасів (дні)	42,8968	-18,90	18,3998	-5,60	Відхилення скорочується
Показник оборотності кредиторської заборгованості (дні)	39,6287	-27,63	17,7598	-14,24	Відхилення скорочується
Показник оборотності власного капіталу (разів на рік)	-1,2930	-2,79	8,7415	7,24	Відхилення скорочується
Показник оборотності сукупного капіталу (разів на рік)	0,7175	-0,28	3,6641	2,66	Відхилення скорочується

За іншими показниками також маємо зростання перевищення порогового значення на 4,24 разів на рік (оборотність кредиторської заборгованості), 7,24 (оборотність власного капіталу), 2,66 разів на рік (показник оборотності сукупного капіталу).

Таблиця 3.12 – Планові значення показників рентабельності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ»

Показник	2022	Плановий рік	Висновок
Показник рентабельності сукупного капіталу	-2,50%	7,28%	Зростає
Показник рентабельності власного капіталу	-5,00%	17%	Зростає
Показник рентабельності основних засобів	-6,00%	36,01%	Зростає
Валова рентабельність реалізованої продукції	-7,50%	14,80%	Зростає
Чиста рентабельність реалізованої продукції	-5,00%	13,50%	Зростає

У таблиці 3.12 наведено планові показники рентабельності і як видно із таблиці маємо зростання рентабельності використання ресурсів

На останньому етапі пропонуємо дослідити як запропоновані заходи вплинули на рівень ймовірності банкрутства. На рисунку 3.4 наведено результати розрахунку ймовірності банкрутства ПАТ «Виробниче об'єднання».

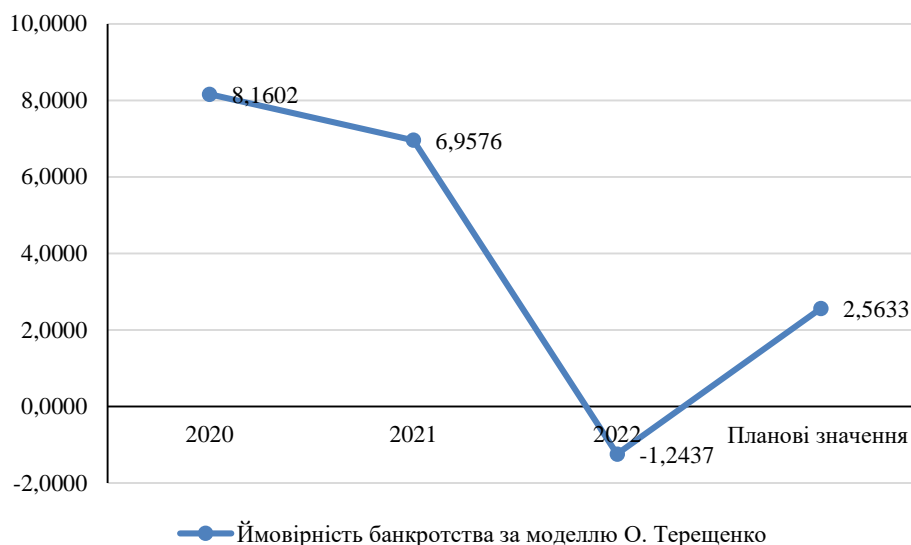

Рисунок 3.4 – Плановий показник ймовірності банкрутства за О. Терещенко ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ»

На рисунку 3.4 наведено розрахунок планового показника ймовірності банкрутства. Встановлено, за умови впровадження вище зазначених заходів ймовірність банкрутства знижується.

Резюмуючи вище наведене, зазначимо що за умови зниження обсягу довгострокових зобов'язань на 15,49% за рахунок зниження зобов'язань:

довгострокового кредиту в національній валюті в АТ «Укрексімбанк» на 25%, що відповідає тенденції попередніх років;

довгострокових відсотків за кредит АТ «Укрексімбанк» на 3% за умови виплати тіла кредиту;

кредиторської довгострокова заборгованість за товарні знаки на 16,6% за умови перегляду договорів та повернення до рівня боргу 2021 р.;

кредиторської довгострокова заборгованість по дивідендах у сумі 14286 тис. грн, тобто скоротити заборгованість за рахунок проведення зборів ради директорів та укладання мирової угоди про списання боргу.

Також запропоновано змінити структуру каналів збуту на користь реалізації продукції на експорт. Досвід експортної діяльності у ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТИ» є, тому запропоновано збільшити частину продукції, що реалізовано на експорт до 35%. Окреслену структуру зроблено виходячи з розрахунків, що наведена на рисунку 3.3. та таблиці 3.8. В свою чергу реалізація товарів на експорт у розмірі 35% від загального обсягу реалізації призведе до зростання валового прибутку і забезпечить можливість отримати чистий фінансовий результат. Наведені заходи будуть мати вираз через зростання рівня фінансової безпеки та зниження ймовірності банкрутства.

ВИСНОВКИ

Відповідно до теми кваліфікаційної роботи, було проведено аналіз літературних джерел, який дозволив визначити фінансову безпеку підприємства як діяльність з управління ризиками та захисту інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз з метою забезпечення стабільного розвитку підприємництва та зростання його власного капіталу в поточній і стратегічній перспективах

У кваліфікаційній роботі запропоновано оцінювати фінансову безпеку комплексно по напрямках:

- використовуючи коефіцієнти фінансового стану і визначення відхилення від порогових значень
- діагностика ймовірності банкрутства за моделлю О. Терещенко

Комплексний аналіз, як за допомогою показників фінансового так і на основні діагностика ймовірності банкрутства за моделлю О. Терещенко надає можливість всебічно охопити фінансові загрози.

Практичне використання запропонованої методики представлено на прикладі Приватного акціонерного товариства «Виробниче об'єднання «КОНТІ». Проведено розрахунок та аналіз показників техніко-економічного стану ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр. Встановлено погіршення стану показників техніко-економічного стану та значення ефективності діяльності. Аналізуючи показник чистого прибутку зазначимо, що останній протягом всього періоду аналізу є збитком. Але обсяг прибутковості у 2022 р. скорочується на 29,21% відносно 2021 р. Що вказує на проведення підприємством роботи з управління витратами.

Було виконано розрахунок індикаторів, що вказують на стану фінансової безпеки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр. Наведено розраховані відхилення індикаторів ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» від їх порогових значень

Отже аналіз показників ліквідності та їх відхилення від порогового значення показує негативну тенденцію, яка по суті виражається зростанням вартості поточних зобов'язань. Встановлено, що протягом аналізованого періоду, показники незалежності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» менше за поріг. За результати 2022 р. маємо відхилення: за показником концентрації власного капіталу (-1,05 част.од); за показником фінансової стабільності (-0,279 част.од) і за показником фінансової стійкості (1,206 част.од).

Показник мобільності активів визначає відношення оборотних активів до необоротних. Останній у 2020 р. складає 0,6278 част.од (що менше за порогове значення на 0,372 част.од. Подальше зростання показника мобільності активів (до 1,23 част.од у 2022 р.) показує позитивну динаміку та призводить до подолання порогового значення.

Загалом аналіз ділової активності ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» показав, що швидкість оборотності скорочується і у порівнянні до порогових значень не відповідає необхідній динаміці. Тому можна зробити висновок про недостатній рівень ділової активності підприємства. Протягом 2020-2022 рр. ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» було збитковим. Тому і показник рентабельності визначені на рівні 0%. Тому встановлено, що за всіма показниками рентабельності просліджується недосягнення порогових значень.

Розраховано коефіцієнти діагностики настання банкрутства за моделлю О. Терещенко. Позрахунковий коефіцієнт, що характеризує ймовірність банкрутства за моделлю О. Терещенко у 2020 р. становив 8,16 част.од. За результатами роботи маємо зниження показника до 6,95 част.од і на кінець 2022 р. окреслений показник знижується до від'ємного значення.

Також визначено ймовірність банкрутства за моделлю О. Терещенко ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ». Ймовірності банкрутства за моделлю О. Терещенко передбачає три рівня. Розрахунки показали, що у 2022 р. значення показника Z склало від'ємне значення. Тому пропонуємо доповнити існуючу модель рівнем $Z < 0$, який буде вказувати на підвищену ймовірність банкрутства

Підводячи підсумок вище наведеного, маємо що на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» протягом аналізованого періоду відбуваються негативні тенденції зниження обсягів виробництва та реалізації продукції. Також має місце погіршення рівня ліквідності, незалежності, рентабельності, ділової активності тощо. Загалом рівень фінансової безпеки визначено на незадовільному стану. Проведений аналіз діагностики банкрутства показує підвищену ймовірність банкрутства у 2022 р.

З метою виявлення причин погіршення фінансового стану, було проведено факторний та кореляційно-регресивний аналіз. Встановлено:

основною проблемою зниження рівня фінансової безпеки на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» є зростання довгострокових зобов'язань та зниження чистого фінансового результату до зони збитків;

встановлено, що починаючи з 2021 р. на ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» присутній нерозподілений збиток і його обсяг у 2022 р. збільшився у двічі відносно попереднього періоду;

з метою виявлення причин отримання збитку було проведено факторний аналіз показників ліквідності. Встановлено, що на обсяг останніх значний вплив має зростання поточних зобов'язань;

використано інструменти кореляційно-регресивного аналізу та встановлено, що наявність кореляційної залежності між: чистим фінансовим результатом та довгостроковим зобов'язаннями; власним капіталом та чистим фінансовим результатом; іншими фінансовими витратами та обсягом довгострокових зобов'язань.

З метою покращення фінансового стану ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» виконано аналіз довгострокової та короткострокової заборгованості. Знайдено резерви скорочення боргового навантаження.

У плановому періоді пропонуємо враховувати форс-мажорні обставини та не проводити переоцінку вартості товарних знаків. Пропонуємо залишити їх вартість на початок 2022 р. Таким чином плановий обсяг довгострокової заборгованості за товарні знаки встановити на рівні 40574 тис. грн. Кажучи про заборгованість за

дивідендами пропонуємо взагалі не брати на себе заборгованість за виплатою дивідендів, адже останні три роки ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» було збитковим.

Пропонуємо розглянути можливість збільшення доходу ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за рахунок зростання частини продукції реалізованої у країни Європейського союзу. Протягом 2021-2022 рр. знижується питома вага продукції, реалізованої на експорт. Враховуючи інтеграцію вітчизняної економіки до краї Європи, пропонуємо визначити можливість продажу продукції у країнах близького зарубіжжя. Це надасть можливість без зростання обсягу виробництва продукції підвищити виручку від реалізації за рахунок курсових різниць.

Визначено можливе зростання чистого доходу від реалізації продукції за умови зміни структуру останнього за рахунок експорту, а отже і валового прибутку. Встановлено вплив зміни структури збуту та обсягу довгострокових зобов'язань на індикатори фінансової безпеки та їх відхилення від порогового значення. Планові значення індикаторів фінансової безпеки та відхилення від порогових значень. Визначено планове значення коефіцієнту ймовірності банкрутства.

Резюмуючи вище наведене, зазначимо що за умови зниження обсягу довгострокових зобов'язань на 15,49% за рахунок зниження зобов'язань:

довгострокового кредиту в національній валюті в АТ «Укресімбанк» на 25%, що відповідає тенденції попередніх років;

довгострокових відсотків за кредит АТ «Укресімбанк» на 3% за умови виплати тіла кредиту;

кредиторської довгострокова заборгованість за товарні знаки на 16,6% за умови перегляду договорів та повернення до рівня боргу 2021 р.;

кредиторської довгострокова заборгованість по дивідендах у сумі 14286 тис. грн, тобто скоротити заборгованість за рахунок проведення зборів ради директорів та укладання мирної угоди про списання боргу.

Також запропоновано змінити структуру каналів збуту на користь реалізації продукції на експорт. Досвід експортної діяльності у ПАТ «Виробниче

об'єднання «КОНТІ» є, тому запропоновано збільшити частину продукції, що реалізовано на експорт до 35%. В свою чергу реалізація товарів на експорт у розмірі 35% від загального обсягу реалізації призведе до зростання валового прибутку і забезпечить можливість отримати чистий фінансовий результат. Наведені заходи будуть мати вираз через зростання рівня фінансової безпеки та зниження ймовірності банкрутства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ареф'єва О. В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. №1(91). С. 98.
2. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства / Афанасьєв М. В.; [за ред. проф. М. В. Афанасьєва]. Х. : ВД "ІНЖЕК", 2013. 41 с.
3. Барановський О. І. Фінансова безпека / О. І. Барановський; Ін-т екон. прогнозування. К. : Фенікс, 2015. 338 с.
4. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : монографія / О. І. Барановський. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 759 с.
5. Бердар М. Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Економіка*. 2016. №125. С. 73.
6. Біломістна І. І. Механізм забезпечення фінансової безпеки промислових підприємств. *Інноваційна економіка*. 2015. С. 307.
7. Бланк І. А. Управління фінансовою безпекою підприємства. К. : Ніка-Центр, 2014. 784 с.
8. Васькова Ю. І. Фінансова безпека підприємства – провідна складова економічної безпеки та засіб попередження кризи підприємств. *Наука й економіка*. 2017. Вип. 1. С. 230.
9. Єрмошенко М. М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство. Київ: Національна академія управління, 2017. 232 с.
10. Загорельська Т. Ю. До проблеми формування системи управління фінансовою безпекою на підприємстві. *Вісник ДНУ. – Сер. В: Економіка і право, Вип. 2*. 2013. С. 247.
11. Кульпінський С. Роль фінансової безпеки України в поглибленні інтеграційних стосунків з європейськими країнами. *Фінансова консультація*. 2015. № 5. С. 34-35.

12. Лиса О.В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в сучасних умовах. *Економічний аналіз: збір. наук. праць*. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ "Економічна думка", 2016. Т. 26. № 1. С. 58-64.

13. Сукрушева Г.О., Коляда К.В. Теоретична сутність фінансової безпеки суб'єкта господарювання. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2018. Вип. 23. С. 560—562.

14. Краснокутська Н.С., Коптєва Г.М. Дефініція поняття "фінансова безпека підприємства": основні підходи та особливості. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 14—19.

15. Козак Л.С., Багровецька І.В. Концептуальні та методичні засади формування механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Економіка і управління*. 2008. № 13. С. 97—101.

16. Єпіфанов А.О. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія. Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2009. 295 с.

17. Кириченко О.А., Кудря І.В. Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємств в умовах кризи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. № 10. С. 22-26.

18. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия. К., Эльга, Ника-Центр, 2004. 784 с.

19. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні. *Методологія оцінки та механізми забезпечення*. К.: КНТЕУ, 2004. 759 с.

20. Сусіденко О. В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи, практика: монографія. Київ: ЦУЛ, 2015. 128 с.

21. Garry J. Schinasi. Defining Financial Stability. IMF Working Paper Series. 2004. WP/04/187. Pp. 1—16

22. Нартова І.В., Кіріченко Я.О. Сутність дефініції "фінансова безпека" та суміжних категорій і понять. URL: http://www.rusnauka.com/6_PNI_2012/Economics/3_102433.doc.htm

23. Заросило В.О. Загрози фінансовій безпеці та їх класифікація. Наукові праці МАУП. 2017. Вип. 52 (1). С. 17—22

24. Сніщенко Р. Г. Економічна безпека діяльності суб'єктів господарювання: методологія оцінки та механізми забезпечення: автореф. дис. ...канд. екон. наук: спец. 08.00.04. Тернопіль, 2020. 43 с.

25. Соломіна Г. В. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навч. посібник. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.

26. Стратегія економічної безпека України на період до 2025: Указ Президента України від 11 серпні 2021. № 347/2021. Урядовий кур'єр. 2021. № 156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text> (дата звернення: 08.05.2024).

27. Управління фінансовою безпекою економічних суб'єктів : навч. посібник. За заг. ред. С. М. Фролова. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 332 с.

28. Шира Т. Б. Корпоративна безпека підприємств в Україні: визначення ключових загроз. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2018. Том 29 (68). № 6. С. 93–99. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_6/22.pdf (дата звернення: 08.05.2024).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А.

Динаміка зміни вартості основних засобів

ПАТ «Виробниче об'єднання «КОНТІ» за 2020-2022 рр.

Основні засоби	Вартість основних засобів на кінець року			Відносне відхилення, %		
	2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021	2022/2020
Виробничого призначення	724288	325284	37024	-55,09	-88,62	-94,89
будівлі та споруди, %	284560	136189	12990	-52,14	-90,46	-95,44
машини та обладнання, %	413021	165974	12898	-59,81	-92,23	-96,88
транспортні засоби, %	2086	875	417	-58,05	-52,34	-80,01
земельні ділянки, %	16860	15853	8425	-5,97	-46,86	-50,03
інші, %	7761	6393	2294	-17,63	-64,12	-70,44

ДОДАТОК Б

			КОДИ
		Дата	01.01.2023
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Виробниче об'єднання "КОНТІ"	за ЄДРПОУ	25112243
Територія	Донецька обл.	за КАТОТТГ	UA8000000000 0126643
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання	за КВЕД	10.72
Середня кількість працівників: 544			
Адреса, телефон: вулиця Козацька, буд.120/4, м.Київ, 03022, +38 (044) 237-14-50			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.
Форма №1

			Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	52 271	44 818	
первісна вартість	1001	177 736	177 476	
накопичена амортизація	1002	(125 465)	(132 658)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	
Основні засоби	1010	325 284	37 024	
первісна вартість	1011	928 656	883 503	
знос	1012	(603 372)	(846 479)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	68	86	
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	279 102	342 415	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних	1065	0	0	

фондах			
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	656 725	424 343
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	120 000	76 564
Виробничі запаси	1101	64 346	42 758
Незавершене виробництво	1102	5 059	4 904
Готова продукція	1103	49 961	17 705
Товари	1104	634	11 197
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	442 631	383 047
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	14 857	3 549
з бюджетом	1135	1 862	2 596
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 402	1 402
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	339	683
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	141	79
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 020	1 892
Усього за розділом II	1195	580 850	468 410
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	2 793
Баланс	1300	1 237 575	895 546

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	54 052	54 052
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	54 402	52 021
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 055	1 055
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-315 221	-604 079
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)

Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	-205 712	-496 951
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	1 205 354	1 068 850
Інші довгострокові зобов'язання	1515	64 068	73 404
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 269 422	1 142 254
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	46 872	150 110
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 044	1 164
товари, роботи, послуги	1615	83 880	46 457
розрахунками з бюджетом	1620	1 454	792
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	1 379	319
розрахунками з оплати праці	1630	5 743	1 802
одержаними авансами	1635	6 163	20 197
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	13 539	4 339
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	12 791	25 063
Усього за розділом III	1695	173 865	250 243
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 237 575	895 546

Керівник

Кошляк Вікторія Станіславівна

Головний бухгалтер

Постова Наталя Вікторівна

Підприємство

Приватне акціонерне товариство
"Виробниче об'єднання "КОНТИ"

за ЄДРПОУ

Дата

КОДИ

01.01.2023

25112243

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2022 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	642 543	1 241 942
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(565 096)	(1 070 504)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	77 447	171 438
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	7 473	7 226
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(33 362)	(42 251)
Витрати на збут	2150	(68 519)	(159 880)
Інші операційні витрати	2180	(38 491)	(35 017)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	0
збиток	2195	(55 452)	(58 484)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	-343	803

Інші доходи	2240	20	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(25 777)	(25 245)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(270 619)	(364 533)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
збиток	2295	(352 171)	(447 459)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	63 313	80 478
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(288 858)	(366 981)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-2 381	-1 984
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-2 381	-1 984
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-2 381	-1 984
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-291 239	-368 965

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	362 722	770 968
Витрати на оплату праці	2505	73 558	154 462
Відрахування на соціальні заходи	2510	13 202	29 443
Амортизація	2515	30 141	89 099
Інші операційні витрати	2520	60 231	124 296
Разом	2550	539 854	1 168 268

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5 405 237	5 405 237
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5 405 237	5 405 237
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-53,440390	-67,893600

